

Capbreu de Lluc de l'herència del cavaller Baltasar Tomàs

PEP BARCELÓ ADROVER

Introducció

Des dels primers anys de la conquesta, les terres de Lluc han estat vinculades d'una manera especial al culte a la Mare de Déu.

Ja al segle XIII, pocs anys després, a finals de 1239, es va produir la trobada de l'imatge de la Verge.

No és aquí el lloc adient per contar les històries i llegendes sobre aquesta trobada¹, però sí cal remarcar que arran d'ella començaren les peregrinacions a Lluc que augmentaren de tal manera que el 1273 l'arrendatari d'aquelles terres, Guillem Sa Coma, va renunciar en escriptura pública a la dita possessió a favor del hereus de Bernat Doms de qui l'havia adquirit al·legant que el continu trànsit de persones i animals que hi anaven en peregrinació, acampant, fent foc per escalfar-se i cuinar i pasturant el bestiar, feien mal bé tota la seva feina arruïnant-li les collites.²

La devoció mariana no només es va manifestar en peregrinacions sinó que són molts els exemples de donacions que trobam als testaments a favor de la Verge de Lluc. També donacions *inter vivos*, terres del Sa Coma, dels Templers, etc. etc.³

Al llarg dels anys congregacions religioses diverses mostraren el seu interès en establir-se en el lloc de Lluc, com els agustins,⁴ els dominics i d'altres.

El cavaller Tomàs Tomàs i el reverend Bernat Duran posaren les primeres fites pel que amb el temps havia d'ésser la Col·legiata de Lluc. Mn. Duran amb els seus esforços tant religiosos com econòmics i el magnífic cavaller Thomàs comprant a favor de la Col·legiata la possessió de Lluc i rescatant tots el alous i censals que gravaven dita possessió, aconseguí, amb el consentiment de les autoritats religioses i civils, que el 22 de novembre de 1456 el nou prior mossèn Duran i els primers col·legials reverends Nicolau Cases, Jaume Cavalls i Pere Lana prenguessin possessió del nou Priorat.

---

¹ Sobre aquest tema es poden remarcar les obres següents:
Rafel BUSQUETS: *Llibre de la invenció i miracles de la Prodigiosa Figura de Nostra Senyora de Lluc*, 1684.

ANÒNIM: *Castillo de la Christiandad* manuscrit de 1758 i, més recentment, J. OBRADOR SOCIAS: *Santa Maria de Lluch. Historia de su Colegiata*, Palma, 1952.

² Al final la qüestió es va arreglar arribant a un preu raonable per ambdues parts.

³ De la part que cediren els Templers, o el que des d'aleshores es va dir de la porció del Temple, a l'ACL també hi ha un Capbreu que, si molt convé, serà tema d'una altra comunicació.

⁴ P. A. SANCHO: *Datos para la historia de los Agustinos en Mallorca*. BSAL, IV, VII, nº 133.

En pocs anys el Priorat va anar augmentant la seva prosperitat en benefici dels peregrins, però també augmentà la cobdícia d'altres persones que acabaren posant plets i erigint-se en nous priors en propi benefici, lo qual va ocasionar la degradació del lloc i pràcticament el seu abandó.

El descendent del noble cavaller Tomàs Tomàs, de nom Baltasar, amb la finalitat de seguir les passes del seu avantpassat i en benefici de la Col·legiata feu testament el 29 de desembre de 1491, en poder del notari Pere Moranta dient⁵:

Vull i man que tots els meus bens sien de l'església de la Verge Maria de Lluch de la present illa en la forma i condicions següents; ço és abans primerament que damunt la porta exterior de dita església i en pedra marbre s'ha de col·locar l'escut d'armes de mon pare i així mateix a la porta de ma casa que de vui en avant queda destinada per a habitació de l'honorable Prior de dita Església de Nostra Senyora de Lluch.

Ítem, vull i man que els Magnífics Jurats de la present Ciutat i Regne de Mallorca i l'Honorable Cabildo de la Seu elegeixin tants de preveres com se puguin sostenir i alimentar amb els fruits de la meva herència, els quals han de residir contínuament en dita església i casa, celebrant cada dia, a les hores corresponents els oficis divins, cantant solemnement a honor i lloança de Déu omnipotent i de la seva Santíssima Mare.

Ítem, que quan mori o fou separat alguns dels dits preveres, que els Jurats i Cabildo, per majoria puguin elegir a vn altre o altres.

Ítem, vull i man així mateix que quiscun any l'honorable Prior de dita Església de la Verge de Lluch estigui obligat a distribuir vint lliures dels fruits de la meva herència en l'esmentada Església de la Seu entre els honorables canonges i venerables preveres que foren presents a les primeres vespres de St. Tomàs Apòstol i a la celebració de la seva festivitat i que dits canonges cuidin de fer tocar la campana major de dita Església de Mallorca, dita vulgarment n'Eloy, com és acostumat en tals festivitats.

Aquestes disposicions haguessin posat ràpid remei a les mancances del Col·legi, però els parents del testador no estigueren conformes i varen moure un llarguíssim plet que fou sotmès a la decisió de la Cúria Romana.

Una vegada aconseguida l'aprovació del testament per l'autoritat papal i per poder controlar totes les pertinences corresponents a la Casa es féu un Capbreu dels bens del cavaller Baltasar Tomàs deixades en el seu testament.

Aquests béns havien estat arreplegats al llarg del temps pels avantpassats de l'esmentat testador, consistents en adquisicions fetes per en Tomàs Tomàs i majorment per en Bernat Totxo, pare d'Agnè, hereva universal seva i muller del dit Tomàs Tomàs,

⁵ Aleshores era prior de la col·legiata mossèn Gabriel Vaquer, vertader impulsor de la mateixa.

del qual matrimoni heretà en Baltasar Tomàs, el qual també hi afegí els seus béns propis al testament.

Amb la transcripció del Capbreu ens podem fer clarament una idea de la importància del llegat deixat a favor de la Col·legiata de Lluc, ja que trobam des d'adquisicions d'alqueries, rafals, camps, peces de terra, vinyes, figuerals, albergs, molins i fins a una bóta *congrejada*, establiments de les terres adquirides pel comprador o per l'administrador de la Casa de Lluc, censals en blat, garroves, oli, doblers, etc... i també doblers deixats amb interès a la Universitat de Mallorca.

Des del punt de vista històric-toponímic, en moltes ocasions podem saber el primer propietari documentat, ja que al protocol apareixen el comprador, el venedor i els anteriors propietaris (el més antic datat el 1311) i, amb una finalitat totalment de control econòmic, es van anotant els successius alouers, fins a la darrera nota d'una quitació duita a terme l'any 1676.

Els censals que rebia cada any el Col·legi segons el testament eren els següents:

En efectiu:

De propietats...	2.986 sous, és a dir	157 lls. 6 ss
Més les deixades en fideïcomís		173 lls. 8 ss.
De rendes de doblers deixats a la Universitat al 8 per cent		97 lls. 8 ss.
De censals comprats per en Bernat Totxo		9 lliures 10 sous

Forment:

De propietats.	.203 quarteres 3 barcelles
En fideïcomís	190 quarteres 3 barcelles
De censals comprats per en Bernat Totxo	31 quarteres 1 br. 5 al.

Oli:

De propietats	93 quartans
---------------	-------------

Garroves:

De propietats.	22,5 quintars
----------------	---------------

Per poder-nos fer una idea del valor d'aquestes quantitats, al mateixos documents apareix l'any 1482 el preu d'una quartera de blat, valorada entre 8 i 10 sous, de la qual cosa es desprèn que amb aquestes entrades el Santuari pogués anar construint i restaurant els edificis dedicats tant al culte com a l'admissió de peregrins, cosa que es va anar fent.⁶

⁶ En aquestes xifres no estan incloses les deixes pies ni donacions per misses i altres devocions de particulars que, com és natural, no apareixen en aquest capbreu.

Descripció del document

El llibre consta de 220 folis amb un format de 310x215 mm amb tapes de pergamí, ansa de corda prima i botó per embotonar-lo, tot molt ben conservat.

A la tapa anterior està escrit: 13, 1490. Capbreu des de 1490. Capbreu de le Casa de Lluch .152

L'escriptura és del tipus de gòtica cursiva molt ben elaborada, descrivint a cada pàgina *recto* els mesos i el que s'ha de percebre, ja sigui en doblers, forment, oli o garroves, indicant els personatges que han de pagar i la procedència de la finca o lloc gravats amb els censals. Les quitacions i amortitzacions posteriors estan indicades a continuació de la inscripció o al *verso* de la pàgina corresponent.

Signatura: ACL Cm. 2.⁷

Criteris de transcripció

S'ha respectat en tot moment la grafia de l'original, afegint-hi únicament les majúscules dels noms propis i els signes ortogràfics i desenvolupant les abreviatures que puguin donar més claredat al text.

Així mateix, encara que a l'original aparegui el mes a cada full, per evitar reiteracions només s'indican els canvis ja sigui de mes o de classe de pagament. Pel mateix motiu i pel que fa als pagaments de forment del mes d'agost, tots foren establerts pels dies de sant. Pere i sant Feliu, indicació que no repetirem.

Els punts suspensius que apareixen són els que també estan a l'original on s'ha deixat així un nom o una data.

Les notes posteriors, de quitacions o canvis de deutors, les afegirem en cursiva a continuació del text primitiu.

De la mateixa manera i per raons d'espai, no s'indicarà el nombre del full transcrit.

Transcripció

Al primer full de cortesia, amb data posterior (1553) i lletra totalment diferent trobam la següent inscripció:

"Censals los quals reb la casa de la gloriosa Verga Maria de Luc sobre la Vniversitat	
Primo a XXIII de Juny quaranta sis liuras	XXXXVI
Ítem a XVI de Juliol quatre liuras	III
A XXIII de iuliol quinza liuras	XV
A XXII de agostc tres liuras	III

Dins un requadre a continuació està anotada la partida LXVIII liures VI sous VIII i al marge amb lletra ja del segle XIX : la rúbrica està en fol. 138.

⁷ Arxiu de la Col·legiata de Lluc.

Segueix: preme més sobre la Vniversitat la Casa sine liuras setza sous y I , quals quità micer Gaspar Vilalonga.

A la derrerria del present Capbreu trobaran los Censals les quals pren la Casa en Pollença los quals se son traduïts dels querns que mane mossen Joan Gornals, ara procurador, M553 “

Jesus Christus Marie filius.

En nom de Déu. Comensa lo Capbreu dels censals, rendes i propietats posseex la Cassa deuotíssima de la Sacratíssima Verge Maria de Luch de la present Illa de Mallorca. La maior part dels quals Censos y propietats posseex en virtut de vna transacció fermada en poder dels Discrets Perot Fuyana y Rosselló y de Anthoni Carles, notaris, entre lo venerable mossèn Gabriel Vaquer, prevere y prior de la Iglesia de la Verge Maria de Luch de vna part y lo Magnífich mº Baltasar Thomàs, donzell, hereu del Magnífich mº Gaspar Thomàs qº, en l'any de la Nativitat de Ntre. Senyor Déu Jesu Christ M.D.XXVI. Indictione XIIIª a XX dies del mes de Abril. La qual transacció fonch feta per dita deuota Cassa e Iglesia ésser stada instituïda hereua in secvndo gradu del Magnífich mº Baltasar Thomàs, donzell, qº, com appar per son derrer Testament fermat en poder del discret Pere Moranta, notari, a XXVIII del mes de Dezembre Any MCCCCLXXX. Per la qual substitució y herència se aportà gran plet en Cort Romana, e après fonch feta la dita transacció per la qual son acquisits los Censals y propietats en los present Capbreu contenguts.

Janer:

Primerament fa en Loys Tio, de Alcúdia a XVIII de janer quoranta sous, los quals en Jaume Joan, Corredor de la heretat del dit Tio vané al dit Bernat Totxa ab carta feta en poder de Gm. Conill, notari, a XVIII de janer l'any MCCCCXXXVIII, en los quals se constituïren fermança en Guerau Pont e la dona Francina muller sua, qui primer fone muller del dit Luys Tio segons largament appar en lo dit Contracte lo dit dia y any continuat. Ara Berthomeu Martí y d'en primer Pere Pont. Aquests quoranta sous son stats consígnats als aniuersaris de la Sglesia perquè se canten sinch aniuersaris tots anys per la ànima del honor en Bernat Totxa, Instituïdor y fundador del benefici. Los quals quoranta sous fa la alqueria de Fartarig d'en Pere Pont e ara d'en Berthomeu Martí.

Ítem, fa la dona muller d'en Jaume Riera per les cases de la plaça, onze sous e sis dines, les quals foren per lo dit Bernat Totxa stablertas al dit Riera segons se mostra per carta feta en los alous del Espital a VII de Janer l'any MCCCCXXXV. Les quals cases lo dit Bernat Totxa hagué per compra per ell feta segons apar en los alous de dit Spital. Sots a XXVI de Octubre Any MCCCCXIII.

Ítem, fa en Rafel Gradulí a XXVII de janer per lo seu alberch vint y tres sous, los quals en Bernat Balaguer e Dolsa, muller sua, vaneren al dit Bernat Totxa, segons appar en los alous de la Casa del Spital a XVII de maig M. Quatrecentos quoranta sis. E los quals lo dit Bernat Balaguer comprà d'en Pere Teulada fill y hereu vniuersal d'en Francesch Taulada. La qual compra appar en les notes del dit Hospital sots a XXVII de janer l'any MCCCCX. Ara los fa Pere Corró, tixedor. Ara Joan Roger per la mitat que té del alberch fa XI sous VI. Ara Bernat Roger, hereu del dit Roger y Joan Pont, traginer. *És la carta en lo feix de les cartes dels diners a nombre III.*

Al verso: *A 8 de janer any 1605 se ancarrega Jaume Totxa, tixedor de li de la vila de Pollença quoranta sous cens sobre vna pessa de terra y vinie y sobre tots sos bens en alou del Templa.*

Ítem, fa en Pere Company lo primer de janer per vn seu alberch, lo qual antigament solia ésser d'en Joan Blasco, setze sous, e los quals per en Symon Gruat e Caterina, muller sua, foren vanuts al dit Bernat Totxa segons appar per carta feta en los alous del Spital lo primer de janer l'any MCCCCXXXVII. Lo qual alberch per lo dit Symó Gruat fo stablert a dit Blasco a cens dels dits XVI sous, segons se mostra en les notes del dit Spital. Ara Agustí Sanjust.

Febrer:

Ítem, fan los hereus d'en Anthony Vidal de la plasa a XXV de febrer sis sous censals per vn ort lo qual poseexen en la orta de Cubelles, los quals per lo dit Bernat Totxa foren comprats ensemps ab lo alou, segons llargament appar en poder d'en Blay Mir, notari a XXV de febrer l'any MCCCCLXXXVIII. Ara Bernat Cerdà de plaça. *És la carta en lo feix dels diners a novembre V.*

Ítem, fa la muller d'en Daniel Company a X de febrer deu sous per vnes cases li stabli lo dit Bernat Totxa, segons se mostra del dit establiment en los alous del Spital a X de febrer l'any MCCCCXXXV. Ara Anthoni Capdebou. Ara Miquel Perdiguó. Ara Aloy Costa succehint per sa muller.

Mars:

Ítem, fa de cens la possessió y rafal de Masoch a XX e nou de Mars, deu sous, los quals lo dit Bernat Totxa comprà de mans de la Cort del Spital, segons appar en los dits alous a XXVIII de mars Any MCCCCXIII. *A 1 de mars any 1604 se ancarrega Gabriel Bartran de Pollenca sobre el seu Refall dit Son Canbuix, quatra lliures cens. A 2 de dit 1604 vané lo Sr. Thomàs de Aulesa de Pollenca an el Collegi de Ntra. Sra. De Lluch vuit lliures cens, el qual li faya Joan Munar àlies Falliu de la villa de Pollenca.*

Al verso: A 8 de mars any 1604 vané lo Sr. Thomàs de Olesa y se muller setsa lliures, dic 16 ll. cens les quals faya mº Antoni Martorell àlies Bibi de la villa de Pollenca a 18 Sattbre.

Ítem, fan los hereus d'en Anthoni Vensala a XXVIII de mars cinc sous per vna possessió nomenada..... prop la vila, segons se mostra de la compra feta per lo dit Bernat Totxa de mans de la Cort de la Casa del Spital a XXVIII de mars l'any MCCCCXIII. És la carta en la caixa fan Bernadí Sureda II sous VI y Toni Seguí altres II sous VI. Ara son fill Jaume Seguí àlies Papa.

Ítem, fa en Pere Cifre a XVI de mars per lo Rafal de Sentuyri setza sous per lo qual appar com en Blay Totxa e Danyel Totxa e altres venen al dit Bernat Totxa XVI sous. Consignaren los dits setze sous tant quant és nuda percepció contra lo dit Cifre. És ontinguts de meyns falliment del dit censal, segons appar per carta feta en poder d'en Guillem Conill, notari, a XVI de mars l'any MCCCCXXX y tres. Ara Miquel Verger. *És la carta en lo feix del cens de diners a nombre VIII.*

Ítem, fa en Joan Martí, àlies Dordoya, a III de mars per vn alberch situat al Pou de les Eres XXIII sous, lo qual alberch per lo dit Bernat Totxa fone stablert al dit Joan Martí segons appar en los alous del Spital a III de mars l'any MCCCCXXXVII. Lo qual alberch lo dit Bernat Totxa comprà de mans de la Cort de dit Hospital a XIII de Jvny l'any MCCCCXXXII. Fals are Martí Salles. Ara Jaume Suau y la viuda Quintana. Ara la vidua Martorella.

Ítem, fan los hereus d'en Anthoni Vensala a XXVIII de mars per vna possessió prop la vila situada, cinch sous segons se mostra de la compra feta per lo dit Bernat Totxa de mans de la Cort del Hospital a XXVIII del mes de mars l'any MCCCCXIII. És la carta en la caixa fan Bernadí Sureda, la mitat y Thoni Seguí l'altra mitat. Ara son fill Jaume Seguí, àlies Papa. *Es duplicado.*

Ítem, fa Anthoni Morro texidor de lli a VIII de Abril per vna casa li es stada stablerta ab sinc sous d'entrada, XVI sous. Axí com appar en poder del Discret mº Joanot Jordi, notari, regint la Scrivania del Hospital del Temple sots a VIII de Abril MDXXXX y dit Morro no pot retre ditas casas sens que primer no quit vna lliura y vuit sous. La vna lliura és per vnes cases damunt comprades y los vuyt sous son per aquesta casa sola. *A 14 de Abril any 1604 se ancarrega Joan Català fill de Toni qº, de la vila de Selva, sis lliures dic 6 ll. Sobre vna pesse de terra dit el Clot, com costa en poder de mº Sebastià Servera dit dia y any.*

Maig: (no hi ha res anotat)

Juny:

Ítem, fa en Pere Caynes a XIII de juny per vn clos de terra lo qual ha en lo terma d'en Peralló, vint sous, los quals foren comprats per lo dit Bernat Totxa d'en Francesch d'en Boxo, ciutadà de Mallorca e de la dona Pareta muller sua, segons demostra per carta feta en los alous del dit Hospital a XX de Abril l'any MCCCCXXXII. Los quals antigament foren venuts per en Berthomeu Pereló e per la dona muller sua an en Guillem de Termens segons appar per carta closa per en Guillem Aulí, notari a XIII de juny l'any MCCCXI. Fals ara Pere Malià, son genrrre. Ara Franch Malià, Ara Gabriel Castell succehint per sa muller. *A 12 de juñy 1609 se ancarega Pere Ripoll fill y hereu de Pere Ripoll q.º del lloch de Fornaluig de la villa de Sóler, tres lliures y deu sous dic 3 ll. 10 s. com coste en poder del discret mº Sebastia Servere de Selva, notari, sobre la sua possessió de en Soler en lo lloch de Fornaluig.*

Ítem, fa en Pere Rocha a ....de Juny per vna possessió la qual ha situada en lo terme d'en Peralló, Cent e vuit sous. E los quals per lo dit Bernat Totxa foren comprats d'en Francesch d'en Boxo demunt dit axí com largament appar demunt en los contractes prop specificats. Ara fa les dites cinch lliures e vuit sous en Pere Monserrat, succehint en la dita possessió per successió testamentaria de Gonçalo Rocha. Ara las fa Joanot Sanctàngel qui ha comprada la dita possessió ab los alous de dit Hospital sots a ....MD y sis. Ara los fa Joan Cifre. *Ara Joan Vila del Pontarro fa dit cens.*

Ítem, fa la Vniuersitat de Alcúdia a XVI de juny VIII lliures les quals foren venudes per lo discret en Guillen Conill, notari, al dit Bernat Totxa segons appar per carta feta en poder del mateix notari a dos de janer l'any MCCCCXXXVIII, e les quals lo dit Guillen Conill aquelles havia comprades de la dona Guillermona muller d'en Ramon Cerdà, segons se mostra per carta feta en poder del discret en Pere Martorell, notari e Ciutadà de Mallorques sots XX de octubre l'any MCCCCXXXIII. Les quals VIII lliures foren venudes an en Jaume Torres, pare de la dita Guillermona per los Síndichs e habitants de la Vila de Alcúdia segons largament appar en poder d'en Guillem Vallariola, notari maior de dies, a XVI de juny l'any MCCCCXXVII.

Juliol:

Ítem, fa en Miquel Pons de Alcúdia a XXVIII de juliol set lliures e quatre sous per consignació, les quals en Berthomeu Bertran, hereu d'en Bonanat Bota, vané al dit Bernat Totxa ab carta feta en poder del dit Guillem Conill, notari, a XXVIII de Julliol l'any MCCCCXXXV. E les quals de nou foren encarregades per lo dit Barthomeu Bertran hereu del dit Bonat Bota sobre los bens de la heretat e imposades sobre vna pessa de terra alodial del dit Bertran, segons en la carta llargament se demostra. Fa-les Miquel Soliveres, succehint en los bens del dit Bota per sa muller. Electió emperò reseruadà a dit Totxa de poder variar. E après a VIII de Mars l'any MCCCCLXXXVI en Sebastia Soliveres e la dona Margoy, sa muller, sens innouació y derogació de les primeres obligacions prometen donar y pagar al honor en Baltasar Thomàs, fill de la dona Agnès, mare sua, filla del dit Bernat Totxa, hereua vniuersal les demunt dites set lliures y quatre sous cens. E per aquelles a pagar consignen sobre en Vador Seguí, de Vernisse VII lliures XIII sols e tranta sous sobre en Franch Cabanyelles, hereu ab pacte de poder variar, obligant-ne la Alcaría de Aragonès, nomine procuratorio en omnia alia bona, segons aquestes coses llargament apparen en poder del discret en mº Saguí, notari, lo dia y any demunt dits.

Ítem, fa lo dit Miquel Soliveres a XXVIII de Juliol quoranta sous censals, los quals es tingut fer per meyns falliment de aquelles quatre lliures cens, les quals en Berthomeu Bertran, hereu d'en Bonanat Bota ensemps ab altres censals vané al dit Bernat Totxa, segons appar en poder del discret en Guillem Conill, notari, sots a XXVIII de Juliol Any MCCCCXXXIII. Les quals III lliures consignà, ço és: Dues lliures sobre el Feliu Saguí, e sobre en Joan Catlar XX sous, e sobre n'Andreu Martorell altres XX sous. E aquests quoranta sous són perduts e per ço lo dit Soliveres, succehint en aquests bens d'en Bonanat Bota fa quoranta sous quiscun any en lo dit dia. Al dors: A

21 Juliol 1604 se encarrega Antoni March, fill de Parot de la Val y sa muller Francina sobre la sua possessió la qual té en lo terme de Pollença, la val d'en March dotsse quartans de oli cascun any pagados an al dit Collegi lo die de St. Andreu com costa per acta en la Scrivania del Temple dit dia y any. És lo acta en lo fex primer nº 15.

Ítem, fa en Litra en lo primer de Juliol per vn alberch situat en lo terme de Castayó vint e quatre sous, segons appar per vn stabliment fet al dit Pere Litra del dit alberch en los alous del Hospital lo primer de Juliol l'any MCCCC cinquanta vn. Ara los fa Lorens Perpinyà, Joue. Ara Pere Torrendell. Ara Thoni Martorell àlies Sot. A pres.

Ítem, fa en Jaume Ciffre a XIII de Juliol vuyt lliures les quals de nou foren encarregades per lo dit Jaume Ciffre e dona Blanca muller sua, segons appar per carta feta en poder d'en Pere Martorell, notari, a XIII de Juliol l'any MCCCCLI. Ara Bernat Ciffra, llur fill.

Ítem, fa la Vniuersitat de Mallorques a XXIII de Juliol encarregades per la paga de la sentència dada per micer Falcó, Loctinent del Senyor Rey, Quinze lliures sis sous vuyt dines, segons appar per carta feta en poder del discret en Miquell Bonet, scriuà de la dita Vniuersitat lo dia demunt dit e any MCCCC quoranta e vuyt.

Agost:

Ítem, fa la Vniuersitat de Mallorca a XXVI de Agost encarregades per la paga de la sentència dada per micer Falcó, Loctinent del Senyor Rey, diuuyt lliures segons appar per carta feta en poder del Discret en Miquell Bonet scriuà de la dita Vniuersitat lo dia demunt dit l'any MCCCCXXXVIII.

Ítem, fa Gabriel Littra, perayre, en la festa de San Pere y San Feliu per vnes cases vint e sinch sous, las quals foren retudes en poder de la Cort del Temple per en Guillem Costa sots a XXIII de Noembre Any MD trenta sis. Ara los fa Jaume Capdebou, Sastre, an el qual son stades dites cases stablertes. *Esta Partide és quitade en poder de Antoni Torendell, notari.*

Setembre:

Ítem, fa en Seriol Nato, en la festa de Sant Miquell del mes de Satembre VIII lliures segons appar de la compra feta per lo dit Bernat Totxa en poder del discret en Blay Mir, notari, a XVIII de octubre l'any MCCCCXX. Fa les ara Jaume Cànoues. Ara mº Franch de Brull.

Ítem, fa en Pere Déulofeu en la festa de San Miquell del mes de setembre quatre lliures censals, les quals vané a dit Bernat Totxa segons appar ab carta feta en poder del Discret en Guillem Conill, notari a XIII de octubre l'any MCCCCXXII. Fa les en Martí Martorell. Ara Cerdà Gilabert. Ara Demià Lobera.

Ítem, fa en Johan Celià a XXIII de setembre Trenta sous sinch dines per lo seu alberch, los quals de nou foren encarregats en n'Anthony Bonanat e Matheua muller sua e consignats sobre lo dit alberch del dit Celià, segons appar ab carta feta en poder del Discret Guillem Conill, notari, a XXIII de satembre l'any MCCCCXVIII. Ara los fa Pere Campomar, Negre. *És la carta en lo feix dels cens de diners a nombre XXIII.*

Ítem, fa la dona muller d'en Jaume Riera a XII de setembre vuyt sous censals, los quals lo dit Bernat Totxa comprà del dit Jaume Riera e dita dona muller sua, segons se demostra per carta feta en poder del Discret en Pere Martorell, not. a XII de setembre l'any MCCCCXXV.

Ítem, fa la dona Anthonina, muller d'en Joan Castellà vuyt sous en la festa de San Miquell del mes de setembre, los quals comprà lo dit Bernat Totxa segons més llargament en la Scrivania dels alous del Spital se conté a dos de Nohembre l'any MCCCC trenta e quatre. Los quals VIII sous li vané en Jaume Totxa. Ara les fa Bernat Vensala. Ara Guillem Vensala.

Octubre:

Ítem, fa Anthoni Castell a XXVIII de octubre Quoranta sous per vn alberch que posseex en la ferraria en la illa que's diu d'en Anthoni Castell, segons appar per carta feta en poder del Discret

en Pere Segura, notari regent la Scriuania de la porció del Sor. Rey a XXVIII de octubre l'any MCCCCXXXVIII. Al dors: *A 24 de octubre any 1603 se ancarrega Matheu Amer de la villa de Selva del lloch de Caymari dotsse lliures cens sobre vna pessa de terra y olivar anomenat la Taulera en alou del Sr. Guillem Descallar, les quals té obligatió ha fer lo die de St. Simó y S. Judes, a 28 de octubre. Més lo sobredit Matheu Amer s'és encarregat sobre lo matex lloch y pessa de terra vuit lliures cens a 14 de Agost any 1604 y cauen lo matex dia a 28.*

Ítem, fa en Johan Puig a XXX de octubre vuyt sous per lo Rafal d'en Massa, lo qual per en Luch Fornari, la donchs procurador, fonch stablert al dit Puig segons appar en los alous del Hospital a XXX de octubre l'any MCCCCLII. Lo qual Rafal per lo dit Bernat Totxa fonch comprat de mans de la Cort a V de setembre l'any MCCCCXXXII. Ara les fa Nadal Càneues. Ara Steua Puig.

Ítem, fa Anthoni Morro, texidor de lli en la festa de Sanct Lluch Cinquanta sous censals per vnes cases comprà d'en Matheu Comellas qui las comprà ab entrada de cinch sous de mossèn Baltasar Thomàs segons appar de dit stabliment en poder del discret en Johan Conill, notari, a XVII de octubre l'any MD dotze.

Ítem, fa Gabriel Orrach en la festa de San Symon e Judas del mes de octubre Quatre lliures per vnas sorts y alberchs, segons appar en poder del discret Anthony Aulí, notari, sots a vint y set de octubre Any MDXXVII.

Noembre:

Ítem, fa Anthoni Vaquer a cinch de noembre per lo seu alberch Quatorze sous, segons se mostra per vn stabliment fer per Anthoni Vilamaior, perayre e Pere Vilamaior, preuere e altres del dit alberch an en Guillem Beluesí àlies Pere Puiol a cens dels dits XIII sous an en Pere Manseny. E aturaren-se vuyt sous segons appar del dit stabliment en les notes del Spital regides lauors per en Pere Malià, notari, a XVIII de maig l'any MCCCLV. Los quals après foren venuts per en Franch Cabanelles al dit Bernat Totxa segons appar per carta feta en poder d'en Guillem Conill, notari, a V de noembre l'any MCCCCXXXI. E aquí matex appar la cessió del preu qui son nou lliures qui seruiren a pagar lo loysme dels molins de Sanct Vicent comprats per en Joan Cabanelles, fill seu. Ara les fa Pere Barbere. *És la carta en lo feix dels diners a nombre XXXII.*

Ítem, fan los hereus d'en Anthoni Vensala a dos de noembre per lo lur alberch sinch sous segons appar de la compra feta per lo dit Bernat Totxa en los alous del Spital a dos de noembre l'any MCCCCXXXIII. Ara Pere Ferragut. Ara Jaume Totxa.

Ítem, fa en Pere Muntada a la festa de Tots Sancts Quoranta sous, los quals vané al dit Bernat Totxa migensant carta feta en poder del discret en Guillem Conill, notari, lo primer de dezembre l'any MCCCCXXXVIII. Ara Joan Pou, possehidor de la alquaria de Ariant. Ara Joan Martorell.

Ítem, fa en Franch Perpinyà a dos de noembre cinch sous per lo figueral d'en Sola, los quals comprà lo dit Bernat Totxa segons appar en los alous del Hospital a dos de noembre l'any MCCCCXXXIII. Ara los hereus d'en Miquell Mastord. Ara Rafel Martorell, Bibi. Ara son fill Anthoni.

Ítem, fa lo Hospital dels pobres de la vila de Polenca a dos de noembre dous sous tres diners y malla per vn alberch, los quals comprà dit Bernat Totxa segons appar per carta feta en las notas del Hospital a dos de noembre l'any MCCCCXXXIII d'en Jaume Totxa. Lo qual alberch fonch vanut per en Bernat Capbuch als Jurats de Pollença al dit cens, segons appar en los alous del Hospital a tres de Nohembre Any MCCCCXXVII.

Ítem, fa en Cerdà Gilabert e la dona muller sua ensemps ab los altres obligats VIII liures censals, les quals se encarregaren a VI de Nohembre l'any MCCCCLXXXVII a la honrrada dona Agnès muller del Magnífich mossèn Thomàs Thomàs, cavaller, q^o. Los quals obligaren specialment e expressa la alcaria de Benigotmar e generalment tots lurs bens, segons appar ab carta feta en poder

del Discret el Miquell Seguí, not. sots los callendaris demunt expressats, las quals paga en Martí Miret, preuere, procurador seu.

Dezembre:

Ítem, fa la alquaria de Fartarig en la festa de Nadal set liures e quatre sous segons se mostra per carta feta en poder del Discret en Jaume Mestre, notari a XX de octubre l'any MCCCCLXXXVIII, com en Guillem Totxa e Blay Totxa, fill seu, cascú per lo tot, veneren al dit Bernat Totxa les dites VII liures y quatre sous. Fa les Pere Pont. Ara Berthomeu Marí. Ara Pere Pont. Ara Pere Lobera. *A qua corran 1586 Ant^o Llobera.*

Ítem, fa n'Arnau Pascolí àlies Breymon a III de dezembre, trenta dos sous, los quals vané al dit Bernat Totxa ab carta feta en poder del Discret Guillem Conill, notari, a XXX de Agost l'any MCCCCXXXVI en los quals son obligats en Joan Pascolí, germà seu e la dona Catherina lur mare. Los quals trenta dos sous son consignats sobre vn alberch lo qual poseex en Miquell Lobera a la plaseta d'en Bota, lo qual alberch fonch stablert per m^o Franch. Capllonch, preuere, an en Bernat Torres, segons se mostra en los alous del Spital a III de Dezembre l'any MCCCCXXXI. En los bens del qual m^o Capllonch succeex lo dit Arnau Pasquolí axí com demunt és dit. Ara Thomàs Elies. Ara Sebastià Suau. Ara Berthomeu Mas.

Ítem, fa en Berthomeu Pons, guixer de la Ciutat de Mallorca per les cases del carrer de na Salada en la festa de.... Quoranta quatre sous.

Ítem, fa en Miquell Derder de la bosseria de la Ciutat de Mallorca per lo seu alberch en la festa de .... Quoranta sous.

Ítem, fa vn altre alberch qui es pres la muller d'en Riera en lo carrer de la bosseria en la festa de.... vint sous.

Ítem, fan vnes cases a hont està n'Espinach, situades en lo carrer de.... en al festa de... Quoranta sous.

Ítem, fa lo alberch ahont stà en Pinya o al costat en la bosseria en la festa de.... vint sous.

Ítem, fa quiscun any la muller de Ferrer Carbonell de la vila de Sóller en la festa de.... tres lliures.

Agost:

Forment:

Primerament fal los Reffals qui solien ésser d'en Joan Celià e Perici Roqua, los quals son stats ratuts a la heretat en lo terme de Muntalegre situats. Appar de les comptes de dits reffals fetes auant en lo loch de les possessions continuat largament. Los quals refals après foren stablits per en Martí Miret, preuere an en Jaume Vila, Pere Orrach e Anthoni Quart, joue, a cens de les demunt dites trenta e dos quarteres de forment pagadores quiscun any, segons appar en carta feta en los alous de la Casa del Hospital regits per lo Discret en Pere Littràò, notari, a XVII de Agost Any MCCCCLXXII. Lo qual not. té a donar la Carta de dit stabliment francha. Com per part dels dis adquisidors sia stada pagada.

Ítem, fa en Pere Soliueres per vn Raffal lo qual posseix en Monte alegre quiscun any tres barcelles de forment. *Diu vn Cabbreu vell ara fa dit cens m^o Hieroni Des Brull per Marina.*

Més fa 7 q.⁸ 3 b.⁹ De altra part per lo Rafal que fonch de Rafel Solivellas al qual dit Rafal stablí ab càrrec de dit cens de la Sra. Agnès, muller del Sr. Thomàs Thomàs, cavaller. Consta per acta en la scba. Del Templa a 25 Juliol 1451.

⁸ q. : Quartera, mesura agrària d'àrids de capacitat variable segons les comarques, aproximadament 70 litres.

Més fa per vna poció al terma de Alboraja vna q^a forment cens, la qual Bernat Totxo establí ab càrrec del dit cens a Joan Solivellas. Consta per acta en la Scba. del Temple als 7 de 8bre. 1444.

A 20 de Janer 1459, lo dit Rafel Soliuellas feu donatió a Pere Soliuellas del dit Rafal ab càrrec de fer 7 q. 3 b. forment cens al Sr. Thomàs Thomàs ab altra cens. No diu en poder de qui, però és sert se ha de atrobar en dita Scba. O en poder del notari qui a las oras la retgia.

A 21 Agost 1570 en poder de Ant^o Joan Pasqual, not. consta que al Sr. Bernat de Oleza en nom de la Sra. ....bruja se muller confessà fer las ditas nou q. forment per la poció de Marina, de la qual en al Capbreu m^a fol. 84 hi ha còpia.

Ítem, fa en Matheu Galiur, de la peroquia de Incha, dos quarteras forment portades, dexades al dit Collegi per lo Rnt. M^o Joan Girad, preuere y collegial q^o, de dita Casa. Costa del encaregament de dites dues qres. en poder del Discret en Miquell Terrassa, notari de la vila de Incha sots a .... del mes de setembre any MDXXXVIII. Consta de la dexa ab testament en poder del Discret Joanot Brondo, notari sots a XXI de noembre del any MDXXXII, la tenor del qual es vt sequitur: De quibus quidem duabus quartii cens volo que siant per Rdos. Collegiales tot pia suffragia eis beneuisa in anime mee et meorum debitum refrigerium etc. *Après lo feu m^o Gabriell Serra pre. de Incha y fonch chitat ara que corran 1579 fa dit sensall lo señor en Pere Famania de Campenat, lo qual paga a raó de 16 sous per q^o. Ara esta partida és en los dinés.*

Ítem, fa en Saguí Saguí del Madiabe, quiscun any III q. de forment, las quals en Lorens Mulet vené an en Bernat Totxa ab carta feta en poder del discret en Guillem Conill, notari a III de Mars l'any MCCCCXXXIII. Les quals per la dona Margarita, muller d'en Jaume Pellicer, Saguí Saguí lur fill foren encarregades migensant carta feta en poder d'en Blay Mir, notari. Fa les en Joanet Saguí.

Ítem, fa en Jaume Saguí e la dona Margarita, muller sua, vna quartera de forment la qual fone venuda al dit Bernat Totxa per la dona Bertheomeua muller d'en Vicent Castaló q^o. Segons appar per carta feta en poder del discret Guillem Conill, notari a XXVI de fabrer l'any MCCCCXXXVIII. E de la compra feta per la dita dona Bertheomeua del dit Jaume Saguí appar en carta feta en poder de dit Blay Mir, notari. Fa la Joanet Saguí.

Ítem, fa la dona Arnalda muller d'en Ramon Vila per consignació feta per en Bertheomeu Martí en la venda que feu al dit Bernat Totxa, dues qres. de forment pagadores quiscun any segons consta en poder d'en Guillem Conill, notari, a VI de Abril l'any MCCCCXXX. En la venda de les quals són obligats tots los bens de la heretat d'en Perpinyà Martí, germà de dit Bertheomeu e los XII sous allodials que fa en Guillem Pons per la possessió de Canalig. E per vigor de la consignació és obligat lo alberch lo qual poseex la dita Arnalda, lo qual era d'en Seguí Seguí. Fa les lo dit Joanet Seguí.

Ítem, fa lo Raffall de Morell vna quartera de forment de nombre de quatre de les quals foren remudes las tres, las quals lo dit Bernat Totxa comprà de mans de la Cort, segons appar en los alous del Hospital a VII de maig l'any MCCCCXXXII. E après fonch retut lo dit raffall e stablert per en Martí Miret, preuere, procurador de la honrrada dona Agnès muller del Magnífich Mossenyer m^o Thomàs Thomàs, cavaller y per la dona Anthonina, muller d'en Anthoni Cerdà, q^o. E per Joffre Gilabert, tots refadors en lo dit raffall an en Joanet Martí, ço és que lo dit adquisidor fassa a dita S^a Agnès quatre quarteres de forment cens e a cascú del dits Gilabert e dona Anth^a dues quarteres, segons appar en les notes del Hospital a XXIII de noembre l'any MCCCCVI. Ara fa dita quartera de forment Jaume Salom de Alcúdia.

⁹ b. : Barcella, mesura d'àrids equivalent a la sisena part d'una quartera.

Ítem, fa lo Raffall d'en Bernat Dalmau tres quarteres de forment. Ara les fa Pere Martorell toço notari. Ara Anthoni Torrendell. Ara Pere Martorell notari, segons se mostra a XXI de Mars l'any MCCCCLI . Com la dona Symona muller d'en Bernat Dalmau q^o. Ven al dit Pere Martorell not. lo demvnt dit raffall a cens de les dessus dites III qres. E a XXVIII del mes de octubre MCCCCVIII en Matheu Albertí ven an en Pere Marí lo dit Raffall e per en Pere Pascual de fells a cens de dites III qres. segons appar en los alous del Spital sots lo dit challendari. Ara les fa Anthoni Martorell, notari fill del dit Pere Martorell. Ara Ramon Cerdà per concanvi feu son pare ab dit Martorell. A 25 7bre. 1512 en la Scriuania de la Cúria del Temple de la vila de Pollença consta de com Pere Martorell, not. Vn dels successors de Pera Marí y altres statblexan a Pera Torandell y a altras lo sus dit Rafal ab càrrech de las ditas 3 qres. als hereus de Bernat Totxo y are an el Magh. Gaspar Thomàs. A 10 Xbre. 1523 lo dit Pera Torandell ven a Ffs. Martorell y a Rafel Martorell àlis Lluch lo dit rafal que diu té y posseïex en virtut del títol de 1512 de sobre specificat y a cens a Bernat Totxo y ara al Magh. Baltasar Thomàs de las ditas 3 qres. forment. Ara fa dit cens los hereus de Ramon Çerdà ut videre est en lo cap. Nou.

Ítem, fa Joan Martorell fill d'en Pere Martorell per .... dues quarteres de forment segons appar per carta feta en los alous del Spital a XXV de octubre l'any MCCCCXXXIII. Fa les Pere Sancta Creu, joue. Ara Anthony Sancta Creu, ferrer. Ara Anthoni Sancta Creu, moner. Lo dit cens fa lo dit Juan Martorell per vna pessa de terra situade en lo terme de St. Viri le qual li stablí Bernat Totxo ab càrrech de las ditas 2 qres. cens reservatiu. Consta en la Cúria del Temple de la vila de Pollença al sus dit dia mes y ani.

Ítem, fa Joan Mascord, fill d'en Bernat Mascord vna quartera de forment y es per vna possessió que ha en lo terme de Sentuyri, la miga de la qual vané Anthony Grua a dit Bernat Totxa migensant carta feta en poder del Discret en Guillem Conill, notari a III de octubre l'any MCCCCXXXII. L'altra mitga fonc venuda per lo dit Grua al dit Totxa en poder de dit notari el dia e any prop dits. Consignada sobre la dita possessió per la qual appar com Andreu Torrabadal vané an en Bernat de Aulesa vna quartera de forment segons se mostra ab carta feta en poder de Johan de St. Pere a X de maig l'any MCCCCVIII. Ara les fa mossèn Joan Guillo, preuere. Ara Anthoni Cerdà del Recó. Ara Joan Nato. A 26 7bre. Consta en la Cúria del Temple de la vila de Pollença de com lo sus dit Joan Mascort y Ffa. Se muller venen an el Rd. Joan Reig pre. vna pessa de terra ab càrrech a Agnès Totxa de la dita q^a. forment. A 13 8bre. 1477 en dita Cúria lo dit Reig . pre. vané la dita terra a Anto. Çerdà, fill de Miquel ab càrrech del matex cens a la dita Agnès. An lo any 1515 en lo libre de Capbreuacions de dita Cúria, fol. 254 Jaumeta muller que fonch de Juan Nato capbreuà dita terra ab cens de dita 1 qr. a Gaspar Thomàs, posseint aquella com a donatari de Juan Nato.

Ítem, fa Guillermo Totxa o Miquell Socies dues quarteres e vna bar. de forment per vna possessió la qual ha en lo terme de Morell, segons se mostra per vn stabliment fet per lo dit Bernat Totxa an Andreu Mora en les notes del Spital a XV de agost any MCCCCV. Ara Raffell Celià. Ara la dona Celiana, vidua. As quitat i la moneda daposas en lliuras as astat asmarsat en 6 lliures sansals qua fa VIII Pera Albartí da la perroquia da Asporlas. És lo acta en la ascribania dal rey sots a 11 abril 1585. Quitades ditas 6 Ll. dit Albertí. Conste en dita scribania.

Ítem, fa Anthoni Nato vna qra. de forment y és per los clossos anomenats de Morel. La qual comprà dit Bernat Totxa de mans de la Cort del Spital a XXVII de nohembre l'any MCCCCXXV. Ara la fa mossèn Joan Guillo, preuera. Ara Joan nato. Ara Miquell Ascala. Ara Matheu Rexach. Ara Thoni Serdà. A 18 Janer 1487 en dita Cúria consta de com Batt. Martí ven a Llorens Cànauas la sus dita pessa de terra ab càrrech de la dita vna qra. an el Magf. Baltasar Thomàs. A 17 7bre. 1489 en dita Cúria consta de com lo dit Llorens Cànauas ven le dita terra ab càrrech del matex cens a Miquel Scala. A 6 febrer 1499 en dita Cúria consta com lo dit Miquel Scala y An^a se muller venen a Matheu Raxach la dita pessa de terra ab càrrech del matex cens a Agnès Totxo o an el Magf.

Gaspar Thomàs. A 15 Juny 1516 consta en dita Cúria de com Antoni Ballaster, ciutadà y Margta. se muller succeint a los bens del sus dit Matheu Raxach venen a Ant^o Çerdà, parayre, la dita pessa de terra ab càrrech del matex cens a Gaspar Thomàs. Lo demés per lo capb. nou, pàg. 67 B.

Ítem, fa en Pere Puig dues quarteres de forment y és per la Alcaria de la Alboraye, les quals comprà dit Bernat Totxa de mans de la Cort, segons appar en los alous del Hospital a XVII de Juny l'any MCCC quoranta y quatre. Ara las fa Joan Puig.

Ítem, fa la muller d'en Bernat Lobera per.... quatre quarteres de forment segons appar per carta feta en poder d'en Guillem Conill, not. a XVIII de febrer l'any MCCCCXXXX, en les quals és obligada Catherina filla sua, muller de Joan Barsaló per lo tot y en Joan Pou obliga lo seu alberch e alou de aquell. Ara las fa Pere Lobera.

Ítem, fa en Miquell Suau cinch quarteres y tres barcelles de forment y són per vn Raffall situat en lo terme d'en Pereyó a cens del qual Lluch Fornari, procurador lavors li establí. E les quals ensemps ab los censals dauall scrits foren comprats per lo dit Bernat Totxa d'en Franch. D'en Boxo, ciutadà de Mallorca e de la dona Pareta muller sua, segons appar en los alous del Hospital sots a XX de abril MCCCCXXXII. E les quals antigament foren venudes per en Berthomeu de Pereló e per la dona muller sua an en Guillem de Termens, segons appar per carta closa per en Guillem Aulí, notari, a XIII de Jvny l'any MCCCXI. E del establiment fer per lo dit Fornari a dit Suau appar en los alous del dit Hospital a XXX de octubre l'any MCCCCLII. Ara les fa Pere Campemar. Ara m^o Franch dez Brull. Ara Miquell Càneues y Pere Martí.

A XIII de febrer l'any MCCCCLXXXVI lo honor mossèn Franch Dezbrull, manor, establí lo dit Raffall an en Miquell Sanctecreu àlies Frare ab càrrech de dites V q. III bar. e vna quartera de forment quant annual pensió, la qual lo dit m^o Brull fa a la heretat per la vinya d'en Anthoni Seguí contigua ab la Raffall d'en Conill al peu del Puig de la Verge Maria. Appar del dit establiment en los alous del Hospital regist per lo discret Joan Arguimbau, notari, dia mes e any ut supra. Ara les fa Joan Càneues de Mastaguera o sos hereus. Ara lo dit Miquell Cànoues y Pere Martí.

Ítem, fa Anthoni Roqua, sis quarteres de forment y són per lo Raffall situat en lo terme d'en Pereyó, les quals per lo dit Bernat Totxa foren comprades d'en Franch d'en Boxo, segons appar en los alous del Hospital a XVIII de febrer any MCCCCXXXX. Ara las fa Johan Company àlies Cambux. Ara Anthoni Sant Joan. Ara Guillem Cabanelles àlies Botana. Ara Lorens fill seu. Ara Joan Mirets àlies Matzina. *Ara qua corran 1584 Gabriell Bartran per vanda qua li fa Johan Miret.*

Ítem, fa en Pere Comes, per lo figueral, sinch quarteres de forment les quals per lo dit Bernat Totxa del honor en Franch. d'en Boxo foren comprades segons appar en los alous del Hospital a XXIII abril l'any MCCCCXXXX. Fa les ara Guillermo Roqua. Ara Pere Monsserrat succehint en los bens de G^o Roqua. Ara Sanct Àngel. Ara les fa Joan Siffra. *Nota que per fer compliment a 15 qr. 3 br. que fa dit Siffra assó és les 5 sobre scritas y 3 qr. 3 br. en fol. 90 que són 8 qr. 3 br. ne faltan 7 qr. les quals no les trop en dit Capbreu, bo as ver foren servidas en la transacció vide dit lib. Fol. 143, pàg. 1 que és la p^o partida descrita en dita fulla que comensa: Ítem St. Àngel o son hareu, hare tinch vist la dita partida que falta y es trobarà en lo fol 95 diu que Ant^o St. Jn. Fa 7 qr. 3 br. no són sinó 7 qrs. perquè en la venda que ell feu del dit rafal a Ant^o Horrach als 21 8bre. 1508 sols donà a fer ditas 7 qr.*

Ítem, fa Berthomeu Comes vna qra. forment y és per vna sort del Poll, la qual per lo honor Franch dez Boxo fonch vanuda ensemps ab les cinch demunt dites, les quals totes unides en temps passat fehia Pere Comes a dit Bernat Totxa, segons appar de la dita venda en lo contracte demunt specificat de dit Comes a XX de febrer MCCCCXXX e sis en los dits alous del Hospital. Ara Anthoni Cànoues. Ara Franch. Albertí. perayre. Ara Pere Mussa. Ara Matheu Roger àlies Stern.

Ítem, fa Johan Pou quatre quarteres de forment per vn figueral situat en lo terme d'en Pereyó, segons appar en les notes del Hospital en vna venda feta per lo honor Franch Boxo a dit

Totxa a XX de abril MCCCCXXXII. Ara les fa Bertho, Martí. Ara Franch Galuany, genrre del dit. A 24 juliol 1458 Juan Pou y Christofol són fill venan a Juan Company, picapadrer, para si legítim administrador de Arnau Company lo sus dit figaral ab càrrech de las ditas 4 qres. ft. a Agnès Totxa y Thomàs. Consta en la Cúria del Templa de dita vila. En las Capbreuacions de la Cúria del Templa de dita vila fetas en lo any 1515 en fol. del lib. 30 consta de com Juan Martí, Tamonet, capbreua dit figaral ab vna sort de terra situat en lo terma de St. Viri, posseint aquell com a donatari vniuersal de Alisabet, se mare, qui dita Alisabet aquella posseïa com a successora dels bens y haretat de Juan Company son pare ab intestat difunt y dit Company aquella posseïa en virtut de la compra de 1458 y confessa fer las ditas 4 qr. ft. a Gaspar Thomàs (segueix al verso) A dit Juan Martí succeí Ffs. Galuany genra del dit Martí com és de veura en la Capbr^o feta en la Cúria de la vila de Pollença en lo any 1585 per Pere Vila de Formantor, vide dit lib. Fol. 196, pàg. 2 en que en ell se veurà com ven porció de terra lo dit Galvany al dit Vila y si bé en lo acte de vende que està dita capbreuatió que és als 5 Juliol 1556 y altra acta en los matex notal dels 10 Juliol 1555 (perquè al pr. és venda de la gratia de poder lo recuperar) no donan a fer cens algú a dit Col·legi, però confessa fer aquell, so és 2 qr. per dita porció lo dit Pera Vila.

Ítem, fa Xpofol Vilamaior tres qres. y tres bar. de forment per vna possessió situada en lo terme d'en Pereyó, les quals per lo dit Totxa foren comprades d'en Franch. Boxo segons appar en los alous del Hospital a XX de Abril MCCCCXXXIII. Fa les ara Guillermo Roqua. Ara Pere Monserrat. Ara Jaume San Àngel. Ara los hereus d'en Joan Ciffre quis diu Joan Cifre.

Ítem, fa Joan Capdebou dues qrs. de forment per vna sort situada en lo terme d'en Pereyó segons largament consta per compra feta de dites dues qrs. Consta en les notes del Spital a XX de Abril MCCCCXXXII. Lo dit Bernat Totxa comprà a dit Franch Boxo. Ara les fa Miquell Salsona. Ara Miquell Martorell àlies Carrió. Ara los hereus d'en Joan Ciffra quis diu Johan Cifra. Lo dit Miquel Martorell dita terra posseïa per compra ne feu de Joanete muller de Juan Ballester y altres ab càrrech al Magh. Gaspar Thomàs sucesor del dit Totxo de les ditas 2 qr ft. Consta en la dita Cúria als 22 7bre. 1503.

Ítem, fa en Pere Caynes tres barcelles de forment per vn clos situat en lo terme d'en Pereyó segons appar de la venda feta per lo dita Totxa a Franch dez Boxo a XX Abril Any MCCCCXXXII en les notes del Hospital. Ara les fa Anthony Freig àlies Guillo.

Ítem, fa Andreu San Joan cinch qrs. y tres bar. de forment per la Alcaria, la qual era d'en Bernat Venrell e d'en Vilamaior, segons appar del stabliment fet a dit Andreu per en Martí Miret, preuere, en los alous del Hospital a ..15.. de octubre l'any MCCCCLX. E de la compra feta per lo dit Totxa d'en Franch Boxo appar en les Notas del dit Hospital a XX de Abril MCCCCXXXII. Ara las fa mossèn Franch dez Brull. A X de febrer l'any MCCCCLXXXVI lo honor m^o Franch dez Brull, manor, vené la dessus dita Alcaria an en Jaume Moscaroles ab càrrech de dites V qrs. III bar. com appar ab instrument fet per lo discret en Joan Arguimbau not. , regint les notes del Hospital dia y any dessus dits. Ara las fa Franch Mosqueroles, fill seu.

Ítem, fa Barthomeu Ladó tres barcelles de forment per los seus molins situats en lo terma de Benicassim, segons appar per la compra feta per lo dit Bernat Totxa a dit Franch Boxo en les notes del Hospital a XX de Abril l'any MCCCCXXX y dos. Ara les fa Jaume Sureda qui té los molins comprats.

Ítem, fa Jaume Balaguer deu qrs. de forment axí per lo seu Raffall com per las sorts d'en Matheu Morey situades en lo terme d'en Pereyó, segons appar per compra aquelles feta per lo dit Bernat Totxa a Franch dez Boxo en les notes del Hospital a XX de Abril l'any MCCCCXXXII, de les quals fa Anthony San Joan set qrs. e tres barcelles e Joan Viues del Padro vna quartera y tres barcelles.

Ítem, fa en March Masquida vna qra. de forment per la sua vinya situada en lo terme de la Coua, la qual fonc consignada sobre dita vinya per en Jaume Totxa e Anthoni March al dit Bernat Totxa segons appar per instrument públich clos per en Guillem Conill, notari, a XVIII de Agost l'any MCCCCXXXV, la qual fou comprada per lo dit Anthoni March e de nou encarregada per lo dit Jaume Totxa a Renouarda, muller sua, per pagar-li lo preu de la alcaria de Benetiger e imposada sobre lo alou del seller d'en Bernat Delmau e generalment sobre tots lurs bens, segons appar en poder del dit notari lo dia y any demunt dits. E és cert que lo dit Jaume Totxa possehia dit censal per títol de donació a ell feta per la dona Catherina, mare sua, la qual lo hauia per consignació a ella feta per Arnau Company, frare seu, per paga de sos dretes dotals. Ara la fa Pere Joffre.

Ítem, fa Franch Citges vna quartera de forment per la sua vinya situada en lo terme de la Coua, la qual lo dit Bernat Totxa comprà d'en Anthoni March segons consta en poder del discret Guillem Conill, notari, a XVIII de Agost l'any MCCCCXXXV.

Ítem, fa Anthoni Suau vna qra. Forment per la sua vinya situada en lo terme de la Coua, segons appar en poder del discret en Guillem Conill, not. a XVIII de Agost Any MCCCCXXXV.

Ítem, fa Anthoni Vilamaior vna quartera de forment per la sua vinya situada en lo terme de la Coua. E de la compra feta per lo dit Bernat Totxa de dit Anthoni March appar en poder del discret en Guillem Conill, notari, a XVIII de Agost Any MCCCCXXXV. Ara la fa Pere Joffre.

Ítem, fa n'Uguet Caplonch vna qra. de forment per vna vinya situada en lo terme de la Coua, la qual lo dit Bernat Totxa comprà d'en Anthoni March segons consta en poder d'en Guillem Conill, notari, a XVIII de Agost Any MCCCCXXXV. Ara la fa Pere Joffre.

Ítem, fa en Joan Pasquolí vna quartera de forment per vna sort situada en lo terme de la Coua, segons appar per vn establiment fet a dit Pasquolí per Martí Miret, preuere, procurador en los alous del Hospital en Pollença a XX de Abril l'any MCCCCLV. La qual lo dit Bernat Totxa comprà de Anthoni March segons appar en poder d'en Guillem Conill, notari, a XVIII de agost MCCCCXXXV.

Ítem, fa Bernat Martorell dues quarteres de forment per vna possessió situada en lo terme de Búger, tinguda sots alou d'en Berenguer Roig, la qual afronta ab la possessió d'en Guillem D'Escala, e ab lo camí qui va a Incha e ab la honor d'en Pere Fuster e ab vna sort d'en Romeu Enfós, segons consta en poder del discret en Guillem Conill, notari, a IIII de dezembre MCCCCXXVI.

Ítem, feya Pere Vinyaveya, ara Martí Scala o són fill, dues quarteres de forment per vn alberch situat en lo loch de Búger tingut sots alou d'en Calafall, lo qual afronta de vna part ab lo alberch d'en Berthomeu Comelles e ab vn clos de dit Barthomeu Comelles e d'altra part ab lo alberch d'en Berthomeu Payeres e ab les Canals d'en Antoni Buades, segons consta de dites coses en poder d'en Guillem Conill, not. a IIII de dezembre l'any MCCCCXXVI. A V de setembre MDXXVII, en poder del discrete Lorena Viues, notari de Incha, foren quitades ditas dues qres. per Miquell Martorell, senyor de dites cases per preu de XVI sous, e lo dit dia en poder de dit not. Mossèn Gabriel Vaquer, Prior de Nra. Sra. de Luch comprà altres dues quarteres de forment del senyer en Arnau Pons, manor, del loch de Viaro, no portades, per preu de setze liures. *Las qual huy qua corran 1584 fa vn fill da dit Martorell da Campanat per acta que té fet i firmat per mº Tº Alonso Vinyavella, pre. i otras col-legialls, lo qual acta en pargamí és en la casa, en los altres. Dit censall se qità en temps da mº Mertí Romení essent Prior. 1550.*

Ítem, fa en Jaume Tartre vna quartera de forment per vn seu alberch situat en lo loch de Búger, lo qual afronta de vna part ab lo alberch d'en Pere Torrent e ab lo camí públich e ab les quintanes de Búger, e ab vn clos d'en Bernat Buades. La qual qra. lo dit Bernat Totxa hagué per donació a ell feta per lo discret mº Xpofol Pascual, segons appar per carta feta en poder del discret en Guillem Conill, not. A XXIII de Agost l'any Mill Quatrecentos vint y set. Ara la fa Joan Tartre.

Ítem, fa en Franch. Gayart de Vuyalfàs vna quorterera de forment, la qual en Pere Castell, manumisor d'en Antoni Seruià, vené al dit Bernat Totxa ab carta feta en poder del discret en Guillem Conill, notari, a XXVIII de octubre l'any MCCCCXXX, la qual fonch encarregada per lo dit Gallart e Joanna, muller sua, e Feliu Saguí sobre vna pessa de terra de dit Saguí, situada en lo terme de Crastax, segons appar en poder del discret Pere Frigola, notari, a VII de Juny l'any MCCCCXIII. Ara la fa Joan Anfosí. Ara Guillem Palou o sos hereus. Ara Bernat Palou de la Pobla.

Ítem, fa en Pere Caynes vna quorterera de forment per vna peça de terra situada en lo terme de Sentuyri, segons appar del stabliment fet a dit Pere Caynes per lo dit Totxa de dita peça de terra en les notes del Spital a XX de Mars l'any MCCCCXXV. Ara Anthony Reig àlies Guillo.

Ítem fa n'Arnau Company de Colonya dues qres. y tres barcelles de forment segons appar de la compra feta per lo dit Totxa al dit Company en poder del discret en Blay Mir, notari a XXIII de janer l'any MCCCCXIII. E Franch. Company stablí la sua alcharia an en Jaume Cifre, Merle, ab càrrech de les dues quortereres i miga segons appar en les notes del Hospital a XXIII del mes de Agost Any Mil quatrecents setenta y set. Ara las fa Martí Ciffre, fill seu. *Quitat. Vide lo llib. de sentencias fol. 46, pàg. 2.*

Ítem, fa Anthony Saguí vna quorterera de forment la qual fou encarregada per en Pere Metge e Marió, muller sua, e Franch. Malià e imposada sobre vna peça de terra e alou de aquella de dit Francesc Malià e consignada sobre vna vinya de dit Saguí situada en lo terme dels Gandofes, reservada emperò potestat al dit Bernat Totxa de variar segons largament appar en poder del discret en Guillem Conill, notari, a dos de Noembre l'any MCCCCXXVIII. Ara la fa lo dit Guillem Conill, notari. Ara mossèn Franch dez Brull. Ara las fa mossèn Pere dez Brull.

Ítem, fa Anthoni Déulofeu cinch quortereres de forment per la alcharia de Sant Vicent, segons appar per carta feta en les notes del Hospital com Anthony March stablí la dita alcharia en Arsís Martí a cert censal, segons del dit stabliment largament se demostra a VII de febrer l'any MCCCCXXVII. E après dites cinch quortereres foren comprades per en Guillem Totxa, pare del dit Bernat Totxa, segons appar en poder del discret en Pere Poquet, notari, a XX de mars l'any Mill CCCLXXXVI. Ara las fa Guillem Totxa. Ara Franch Cabanellas o Bonanat Cabanellas, fill seu. *P^o lo dit Ant^o Amat dita poss^o posseïa per compre ne feu de Pere Amar àlies Déulofeu y Catt^a se muller ab càrrech del susdit cens a Bernat Totxa ab acta en la C.d.T. els 12 8bre 1435. Possèhint dit Pera Amat dita poss^o per stabliment li'n feu Çimó Quart y Angelina se muller ab càrrech del matex cens ab acta conseruat en dita Cúria els 3 Agost 1434. Els 4 Janer 1438 ab acta en dita Cúria establexan la dita poss^o a Pere amat àlies Déulofeu ab càrrech del dit cens a dit Totxo. Els 19 janer 1457 Ant^o Déulofeu y Beatriu, se muller, establexan dita poss^o a Guillem Totxa y Catna. se muller ab càrrech del dit cens. (al dors) Après els 16 8bre. 1470 Joan Llofriu y Ant^o se muller venen a Ff. Cabanellas fill de Bonanat ab càrrech del dits cens. Après en las Capbreuacions fetas en la C.D.T. el 24 7bre. 1584, fol. 48 confessa fer dit cens a dit Col·legi com a successor de Bonanat Cabanellas i dit Bonanat Cabanellas dita poss^o capbreuà els 12 7bre 1515 fol. 205 com a donatari de Ff. Bonanat Cabanellas, son pare, de tots los bens pertañens a Ffs. Cabanellas, pare y auí respectiue, ab denyntiatió del mateix cens. Y dit Ffs. Cabanellas dita poss^o posseïa com ja stà dit de sobra.*

Ítem, fa Gabriel Çitges e la dona Joaneta muller sua, vna quorterera de forment los quals la veneren al dit Bernat Totxa segons appar en poder del discret en Pere Martorell, notari, lo primer de mars Any MCCCCXXX. Ara la fa Anthoni Prats,son genrre. Ara la fa Guillem Cànoues, genrre de dit Prats. Ara la fa Miquell Cànoues, fill seu.

Ítem, fa en Miquell Serdà tres quortereres y quatre bar. de forment. Ara las fa Pere Vila per lo Camp Roig, segona appar per vn stabliment fet al dit Vila per en Martí Miret, preuere, procurador de dita heretat en poder del discret en Pere Littra, notari, regints la Scriuania del Hospital sots a....Ara las fa Jaume Martorell, fill de Pere Martorell, notari, qui posseex lo dit Camp com a legatari

del dit Pere Vila, segons appar ab testament en poder de Pere Littra, notari, sots a....Any MCCCCLXXXII. Ara las fa Pere Martorell, fill del dit Jaume Martorell. Ara Joan Martorell, merchader.

Ítem, fa en Bernat Vensala per la heretat d'en Anthony Vensala, frare seu, tres quarteres de forment la vna de les quals se mostra com Franch Viues e Margarita muller sua veneren a Guillem Totxa vna quartera de forment, segons appar en poder del discret Blay Mir, notari, a XI de Noembre l'Any MCCC vuytanta e vuyt. E de les dues quarteres de forment, com se mostra lo dit Franch Viues e dita muller sua les venen a la dona Guillemona, muller d'en Pere Bota, segona appar en poder del discret Jaume Mestre, notari, a XXIII de Noembre l'any MCCCCLXXXVIII. Són les cartes en la caixa. E après la dita dona Guillemona donà a en Berthomeu Oliuer las ditas dues qres. segons appar en poder de Blay Mir, notari, a V de mars Any MCCCCVIII. E la quarta quartera se demostra com Lorens Mulet vané al dit Bernat Totxa la dita quartera segons consta en poder d'en Guillem Conill, nota. a III de Mars l'any MCCCXXXIII. La qual per Margalidona, donzella filla d'en Pere aragonès qº fonch vanuda a Jaume Cabot, segons appar en poder de Blay Mir, notari a XX de setembre any MCCCXVII. Ara las fa Jacme Tamorer, hereu del dit Vensala. Ara Anthony Vensala. Ara Guillem Vensala.

Ítem, fa en Pere Martorell "Carriò" tres quarteres de forment las quals per la dona Margarida muller d'en Jaume Totxa foren venudas al dit Bernat Totxa per pagar an en Matheu Albanell lo preu de la vinya de la Reffal que la dita dona li hauia comprada, segons de la venda del dit censal appar en poder del Discret Guillem Conill, notari, a vint y set de Maig Any Mill Quatresents Quoranta y dos. Ara las fa mossèn Jaume Carriò, preuere, fill seu. Ara fa Francina Martorella dues quarteras y Juan de las Monges àlies Libertí, vna quartera.

Ítem, fa en Joan Lufriu dues quarteres, tres barcelles y tres almuts. Ara fa Bernat Cabanelles son genre vna quartera dues barcelles y tres almuts e Guillem Cabanelles fa vna qra. e vna barcella. Ara fa dita qra. e vna barcella Arnau Moragues, ara Nofre Pont. A 2 dies del mes de xbre. MCCCCLXXX4 Joan Cabanelles fill del damunt dit Bernat Cabanelles vené vna sort dita de la Era an en Matheu Cabanelles ab càrrech de vna q. dues bar. y tres almuts. Los dits tres almuts són perduts segons consta en los alous del Spital. Ara fa les dites vna q. y dues barcelles Matheu Vila del Puiol. Ara sos hereus per encarregament feu dit Matheu Vila segons appar en la Scriuania del Hospital sost a XI de febrer MDXXVIII.

Ítem, fa en Berthomeu Pons vna quartera de forment segons appar de la compra feta de mans de la Cort per Guillem Totxa de tres qres. de forment en les notes del discret Pere Poquet, notari, a XXIII de octubre l'any MCCCCLXXXII, en los alous de Arnau Serdó e fehien-sa per vna possessió en lo terme de Cubelles. Son stades remudes dues qres. Ara fa vna dit Berthomeu Pons, possehidor de la dita possessió. És la carta en la caixa. Ara la fa Anthoni Castell. *A 14 agost 1506 Pera Pons, posseïdor de la dita pessa de terra ven aquella a Antº Castell, paraire, ab càrrech de la dita vna qr. ft. a Gaspar Thomàs, consta en poder de Juan Arguinbau, notari. Lo drt acte se trobarà ab vn lib. de actes del dit not. que vull tenan los Pares del Convent de Ntra. Sra. Del Roser de la vila de Pollença en fol. 35 pàg. 1ª o en las notas de Antº Aulí. La dita terra és an alou dels dits Pares y antes de Bacó. Lo acta de la dita compra és en lo mes de Agost ab señal (vna creu) y nota que als 5 juliol 1591 ab vn lib. vell de capbrevacions que tenan dits Pares, fol. 29 pàg. 1 consta Antº Castell, fill de Pera, hauer capbreat dita terra y si bé (al dors) no confessa fer dit cens però en la compra y títol real ya calendat se ueu estar obligada al dit cens.*

Ítem, fa en Guillem Pont, paseuell pusuell e Burgueta muller sua, tres quarteres de forment les quals vaneren al dit Bernat Totxa segons consta en poder del discret Guillem Conill, notari, a VIII de Noembre l'any MCCCCXXXVIII. Ara paga Cànoues de Masteguera dues quarteres y los hereus d'en Joan Cifre de Colonia vna quartera: *És quitat.*

Ítem, fa Anthoni Andreu per lo Reffal d'en Pons set quarteres de forment, las quals Bernat Totxa comprà d'en Pere Çamate, donatari de la dona Margarita, mareu sua, e de la compra feta per dit Totxa a XIII de deembre l'any MCCCCXXXIII. La qual Margarita aquelles hagué per vigor de consignació o donació del honor Berthomeu Bennasser com la col·locà ab matrimoni ab lo dit Semate segons appar en lo sponsalisi fet entrells en poder de Andreu Monpahó, notari regent les notes de Nicholau Soquerat a V de Maig Any MCCCLXXXVIII, las quals antigament possehien en Franch Nicholau, apothecari e altres. E aquelles vaneren a Pere Roqua segons consta en poder del discret en Pere Malià, notari, a XIII de abril Any MCCCLXII. E Berthomeu Bennasser aquelles hauia comprades de mans de la cort del Hospital a V de setembre l'any MCCCLXXX dos. E après Ramon Poquet, possehidor de dit Raffal ven aquell an en Berenguer Pons a cens dels dites VII qrs., segons appar en les notes del Hospital a VI de janer l'any MCCCC sinch. Ara las fa Bernat Andreu. Ara Thoni Roqua y Pere Torendell, caseú obligat per lo tot. La part que tenia Pere Torendell té ara Joan Corró, farrer.

Ítem, faye lo Reffal d'en MuUnar vuyt quarteres de forment. Las quals lo dit Bernat Totxa comprà ensemps ab set qrs. de forment demunt mencionades de Pere Çamate damunt dit, contingudes en vn matex instrument axí com damunt és dit a XIII de satembre l'any MCCCCXXXIII. Possehex lo dit Reffal la heretat.

Ítem, fa en Pere Gradulí e Raffell Gradulí dues qres. de forment las quals vaneren al dit Bernat Totxa en Joan Porquer y Margarita, muller sua, e aquelles consignaren sobre los demunts dits Pere e Raffell Gradulí. E los dits Joan Porquer y Margarita sa muller son tingut de euictió e meynsfalliment del dit censal segons se mostra en poder del Discret Guillem Conill, notari, a XXI del mes de noembre Any MCCCCXL. És la carta en la caxa. Fa las Joan Pont. Ara Joan Català. Ara Joan Pont, traginer. Ara Guillem March. Ara Berthomeu March, son fill. *A 23 Marts 1527 quità Jn. Pont las ditas dos qres ft. la propietat de las quals se donà a Gm. March que són les 2 qrs vull paga Barth. March dit lo areuat les quals se alegran a raó de 12 sous 10 d. per q^a.*

Ítem, fa Andreu Sant Joan vna quartera de forment al dit Bernat Totxa segons appar en poder del discret en Guillem Conill, notari, a vint e sis de Mars any MCCCCXXXIII, en la qual se mostra ésser obligat en Guillermo Pont per lo tot e Pere Mascarot en lo alou. És la carta en la Caxa. Ara la fa Christòfol Bosch. Ara Matheu Albanell per vnes cases. Ara Joan Corró, manor.

Ítem, fa de cens la vinya de Romeu Cerdà de les Gandolfes vna quartera de for. la qual per en Guillem Totxa, maior de dies, fonch donada al dit Bernat Totxa migensant carta feta en poder del Discret Guillem Conill, notari, a XVVII de Agost l'any MCCCCXX nou. La qual quartera de forment lo dit Guillem Totxa hagué per títol de donació de la dona Catherina, mare sua, segons appar en poder del dit notari a XXIII de Maig Any demut dit. Ara la fa Pere Campomar, Negre. Ara sa filla. *Ab dit acta de donatió ab mes de Agost ab saña (vna signatura) a 24 9bre. 1489 Joan Cerdà ostaler y Ffa., se muller, venen a Pera Campamar le dita pessa de terra en part viña ab càrrech de la dita 1 gra. ft. an el dit Bernat Totxo. Consta de tot en la Cúria del Temple de la vila de Pollença. An los capbreus de la Cúria del Temple de dita vila de Pollença del any 1515 en fol. del libr. 193 lo sus dit Pera Campamar àlies Nagra capbreuà dita terra ab càrrech de la dita 1 gra. a Gaspar Thomàs. A dit Pera Campamar li succeyí Agustina, se neta, que fonch casade ab Rafel Font de la Ciutat de Alcedia. (al marge:) quitat els 15 Xbre 1676 ab acta en la C.D.T. de la vila de Pollença.*

Ítem, fa Anthoni Sala vna quartera de forment la qual Lorens Mulet vené al dit Bernat Totxa segons se mostra en poder del discret Guillem Conill, notari, a III de Mars any MCCCCXXXIII, la qual per lo dit Anthoni Sala e Francina, muller sua, fonc encaregada sobre les lurs possessions alodials migensant instrument fet en poder de Blay Mir, notari, a VII de abril Any MCCCC sinch. Ara la fa Berthomeu Bisanye, hereu de la dita Francescha. Ara Joan Sales del Rafal.

Ara Martí, son fill. *Ara Perot Cifre per las casas de Martí Sales situades dins la vila de Pollença en lo lloch del Padró.*

Ítem, fa Pere Sancta Creu, joue, vna quorterera de forment, la qual per Anthoni Salas e Francina, muller sua, fonch vanuda e de nou encarregada sobre tots lurs bens, segons largament appar en poder del discret Guillem Conill, notari, a tretze de Maig l'any MCCCCXXXVIII. Ara la fa Miquell Saguí, notari. Ara Guillem Conill àlies Axut. Ara Sebastià Martorell àlies Xenet per vna sort y vinya. *A 12 Maig 1516 consta en la Cúria del Temple de la vila de Pollença de com Gabriel Seguí, fill del sus dit Miquel Seguí, not. y de la dona Ffrancina se mare, stablex vna sort de terra y vna a Guillem Cunill ab càrrech de 1 gra. ft. a Gaspar Thomàs successor de Agnès Totxa. A 28 Janer 1537 en dita cúria lo dit Gm. Cunill stablì ditas terras a Sebastià Martorell ab càrrech y an el Col·legi de dita 1 gra. lo acta de com lo sus dit Pera Sta. + se encarrega dita 1 qr. ft. en favor de Bernat Totxo és en lo mes de Agost ab señal (signatura)*

Ítem, fa Symon Bosch vna quorterera de forment per vna sorteta, la qual affronta de vna part ab vna vinya d'en Franch Seguí e d'altra part ab vna sort del dit Seguí la qual és dauant la Creu, e de l'altra ab en Felip Munar e Anthoni Lobera e ab vna vinya d'en Xpofol Martí, segons appar en poder del discret Blay Mir, notari, a XX de dezembre any MCCCCXXXIII. Ara la fa Xpofol Bosch. La qual sort Miquell Bosch vané a Rafel Castell e per Bernat Totxa a cens de dita qra. de forment segons consta en les notes del Hospital a XXII de Agost any MCCCCLIII. Ara la fa Pere Littra, notari. Ara les monges del Puig de dita vila qui compraren dit Camp.

Ítem, fa en Jaume Muntada de Ariant dues quortereres de forment les quals per en Lorens Mulet foren vanudes al dit Bernat Totxa migensant carta feta en poder del discret Guillem Conill, notari, a III de Mars any MCCCCXXXIII, les quals foren encarregades per en Pere Bertran e Jaumeta, muller sua, sobre la lur alcharia de Ariant e alou de aquella, migensant dues cartes fetes en poder del discret Pere Poquet, notari, la vna de les quals és a deu de Dezembre l'any MCCCLXXXVII, la altra és a XV de Juliol l'any MCCCLXXXVIII. Ara les fa Joan Pou. Ara Anthoni Martorell, Mirapeu. Ara Joan Joan Martorell, son germà. Ara Pere Martorell, son fill. Ara Joan Martorell, son fill. *És quitat*

Ítem, fa en Johan Cabanelles, fill d'en Franch Cabanelles dues quortereres de forment les quals vané al dit Bernat Totxa segons consta en poder del discret Guillem Conill, notari, a XXIII de janer l'any MCCCCXXX, en la qual se mostra la dona Anthonina, muller sua, ésser obligada per lo tot e en Bernat Puig en lo seu alberch e alou de aquell. Ara las fa Lorens Cabanelles "Botana". Ara Joan, son fill. *És quitade.*

Ítem, fan los possehidors del raffal de Santuiri qui antigament fonch d'en Guillem Niel, ara fa Pere Mager, vna qra. tres barcellas de forment la qual per en Ramon Cerdà, maior, fonch vanuda al dit Bernat Totxa migensant carta feta en poder de Guillem Conill, notari, a XXV de satembre l'any MCCCCXXXII. E de la venda per lo dit Guillem Niel e Matheua, muller, e lo discret m^o Pascual Niel, preuera, feta al dit Ramon Cerdà appar ab carta feta en poder de Blay Mir, notari, a XXXI de Janer Any MCCCCI. Més, en Jaume Gradulí vené lo dit refal que fa lo dit cens an en Pere Mager a cens de dita vna quorterera y miga, segons appar en los alous del Hospital a XX de noembre any MCCCCLIII. Comprà après dit Raffal de mans de la cort Anthoni Cerdà, de la Plassa, segons appar en los alous del dit Hospital a .... any MCCCCLXX dos ab càrrech de la dita vna quorterera e mitga. E après lo dit Cerdà ven certa part de dit raffal an en Bernat Totxa, fill d'en Daniel Totxa, ab càrrech de vna quorterera de forment. E lo dit Cerdà fa las tres barcelles. Ara fa la dita quorterera Joan Totxa, fill d'en Bernat Totxa.

Ítem, fa en Gabriel Damau e Catherina, muller sua, vna quorterera de forment per la heretat d'en Mayoll, segons se mostra com Franch Monar e sa muller veneren al dit Bernat Totxa dita

quartera de forment segons appar en poder del discret Pere Martorell, notari, en Pollença a XIII de Mars l'any MCCCCXXXVII.

Ítem, fa mossèn Anthoni de Galiana cinch quarteres tres barcelles de forment segons consta en poder del Discret Pere Martí, notari, en lo encarregament fet a ... del mes de ... Any M...

Ítem, fa Franch Cabanelles dues quarteres de forment las quals vané al dit Bernat Totxa segons consta en poder del discret Pere Martorell, notari, a ....del mes de ... Any Mill.

Ítem, fa Anthoni Miquell dues quarteres de forment les quals vané al dit Bernat Totxa segons consta en poder del discret Guillem Conill, notari, a XXVII de Agost Any MCCCCXXXVIII, en les quals la dona Arnalda, muller sua, és obligada per lo tot. E foren consignades sobre vna peça de terra e vinya la qual Franch Martorell possehia en lo terme de la Coua, les quals foren consignades per la dona Marió Braymona a la dita Arnalda filla sua e al dit Anthoni Miquell en temps de lurs núpcies segons se mostra per carta de lur spoli fet en poder del dit Guillem Conill, notari. Ara les fa lo dit Anthoni Miquel, comprador de dita vinya. Ara Juan Company fill d'en Pere, comprador de dita vinya segons consta en les notes del Hospital a 5 del mes de mars Any MCCCCLXXXIII. Ara las fa Pere Lobera. Ara Arnau Lobera per donació a ell feta per Pere Lobera. Ara Gabriel Cladera.

Ítem, fa Anthoni Bertran, fossier, per la possessió de Sentuyri dues quarteres de forment a cens de les quals fonch stablerta segons appar per lo establiment en poder del discret Pere Poquet, notari, a XXX de octubre any MCCCCXXVIII. E après lo dit Anthoni Bertran e Angelina, muller sua, vaneren a Nicholau Delmau dues quarteres de for. censals e alodials e consignaren-li les dites dues qrs. les quals lo dit Nicholau Delmau e Gabriela muller sua aquelles vaneren a dit Bernat Totxa segons consta en poder de Guillem Conill, not. a XVI de Juny Any MCCCCXXXIII. És la carta en la caxa. Ara les fa Pere Ciffre. Ara Miquell Verger, net del dit Ciffre. *Lo dit Miquel Verger y Antonia se muller venen a Matheu Rexach la dita pessa de terra ab càrrech de las sus ditas qres. ft. a Gaspar Thomàs ab acta rebia en la C.D.T. els 10 abril 1497. Après els 15 Juñy 1516 foren venudes ditas terres per Ant^o Ballester, ciutadà y Margarita se muller com a donetari del dit Rexach el Rd. Carlas Mascort, pre. ab carta des sus dit cens. Após els 4 Janer 1524 los Jurats de la vila de Pollença administradors de las almoynas y aseñelade mort per lo susdit Mascort venen la dita terra a Matheu Rotjer ab càrrech de dit cens. Após lo dit Matheu Rotjer y Michela, se muller, (al dors)venen a acta en dita Cúria els 22 7bre. 1526 a Gm. Martí ditas terres ab càrrech del mateix cens. Y après Gm. Martí las ven a Ant^o Pons.*

Ítem, fa Raffell Soliueres set qres. e tres barcelles de forment per vn Raffal lo qual li fonch stablert per la senyora Agnès, muller del Magfch. M^o Thomàs Thomàs, cavaller, segons consta del dit establiment en poder de les notes del Hospital a XXV de Juliol Any MCCCCLI. Ara les fa m^o Franc Dez Brull. Ara m^o Gerony dez Brull. *Vide in prinsiipi cens frumentorum foleo 2°. Ara pagan les hereus del Sr. Ff. Amengua per mariner.*

Ítem, fa Joan Soliueres vna quartera de forment per vna possessió la qual li fonch stablerta per lo dit Bernat Totxa en lo terme de la Alboraye, segons consta del dit establiment en los alous del Hospital a VII de octubre l'any MCCCCXXXVIII. Ara la fa Pere Soliueres. Ara m^o Franch dez Brull. Ara m^o Gerony dez Brull. *Ara paga los hereus del Sr. Ff. Amengual p. Mariner*

Ítem, fa Joan Lobera, fill de Miquell Lobera tres barcelles de forment per vna peça de terra situada al Coll d'en Patró, la qual en Bernat Totxa comprà d'en Pere Prats segons appar en los alous del Hospital a XXI de Abril Any MCCCCVIII. Ara les fa Johan Cifre Alorda.

Ítem, fa Joan Brotat e la dona Johaneta, muller sua, per la sorteta en lo terme d'en Sola situada, dues qres. de forment la qual antigament solia ésser d'en Berenguer Lobera. La qual li fo stablerta per en Martí Miret, preuere, segons consta en los alous del Hospital a XI de Dezembro Any MCCCCLXXVI. Ara les fa Thomàs Boy. Ara Raffel Boy, són fill. *A 27 xbre. 1487 en la Cúria*

del Temple de la vila de Pollença consta de com lo sus dit Juan Brotat y Joaneta se muller venan a Thomàs Boy la dita pessa de terra dins lo terma de la present vila prop de la Capella de Nra. Sra. del Roser, ab càrrech de las ditas 2 qrs. ft. cens a Agnès Totxa filla y hareua de Bernat Totxo. A 26 7bre. 1561 en poder de Benet Diego, notari (ditas notas te vuy Miquel Torres, notari de la vila de Pollença) Marió, filla de Pere Campamar y muller de Rafel Boy, picapadrer, fill que fonch del sus dit Thomàs feu donatió de tot sos bens post obitum a Miquel Mir, són net, fill de Ant^o Mir, parayre y de Ant^a Boy, se filla y del dit Rafel Boy, son marit.(al marge) quitats per Pera Martorell "Mancor" possehidor de dita terra. Vide lo llib. de Depòsit.

Ítem, fa en Johan Roger del carrer de Mallorques vna quorterera de forment y és de vna bota congregada de quatre congrenys¹⁰ compra del Mag. en Baltasar Thomàs. E per pagar dita bota lo dit Roger e la dona Catherina, muller sua, encarregaren dita quorterera de forment ab carta de gràcia de poder-la quitar en dues pagues, segons més largament appar en poder del Discret Johan Arguimbau, notari, a XV de Mars Any MCCCCLXXXVI. Ara la fa Joan Littra qui comprà dita bota de dit Roger ab càrrech de dita quorterera de forment. Ha remuda¹¹ la dita bota, és dins lo alberch de la heretat. Ara la fa Johan Terrassa per compra feu de dita bota. Ara Molines, qui posseix la Alcària del dit Terrassa en lo terme de Alcúdia. Ara Pere Terrassa.

Ítem, fa en Berthomeu Martí àlies Tomanet y Sabet, muller sua e Jaumeta sa nora, quatre quortereres de forment censals les quals vaneren al Mag. M^o Baltasar Thomàs, segons consta en poder del Discret Pere Littra, notari regint la Scriuania del Hospital a XXIII de Janer MCCCCLXXX. Posseixen los dessus dits vn alberch dauant lo ladoner de la plassa e vn figueral al terme de Cubelles e vna vinya la qual après han vanuda a mossèn Anthoni Alamany en lo dit terme de Cubelles, vn figueral en lo terme d'en Perayó. Dites quatre qres. se poden rembre¹² e quitar per XXXV sous franques e quities. Ara las fa Franch Galuany. Ara Anthoni Vensala, barber.

Asi apar lo capbreu dels censals que huy reb la Casa de la Vge. Maria de Luc y primerament seran continuats los censals girats a dita Casa per lo Magf. Mossèn Baltasar Thomàs, menor, segon apar en la transacció feta entre dit Thomàs y lo venerable mossèn Gabriel Vaquer, pre. Prior de dita Casa sobre la qüestió dels fideicomís dextat a dita Casa per lo Magf. Mossèn Baltasar Thomàs, maior, la qual transacció fonc feta y firmada a vint dies del mes de abril any MDXXXVI en poder dels discrets Perot Fuyana y Rosselló y Antoni Carles, notaris.

Pollença: a S. Pere y S. Feliu:

Primo, fan los Quarts, aço és Joan Quart, Math. Roger "Estern", Pere Joan Torandell y m^o Joan Martorell "Roig" y altres conobligats per lo rafal de Montalegre dit cens és per stabliment, vide foleo 6 del llibra del Registra dels actas que son allistats, fol. app. 46 fins en 50 cap. fol. 71. fol. del pau llib. 71. : XXXII q.

Ítem, fan los hereus d'en Martí Gelet per la Alcària de Almadraua, ara la vidua Lufria, Joan Castell, Gineu, Gabriell Marc, Joan Marc y mossèn Perot Aulí, notari.: XI q.

Ítem, fa Gabriel Cassador o Salom y ara Miquell Salom de Alcúdia per Morell, fol 77: I q.

Ítem, fa Pere Torandell per lo Rafal Maçot, fol. 78 III: q.

Ítem, fa Joan Santa Creu, Muner, ara en Toni Santa Creu Adrover per la sort d'en Muner, fol. 79: II q.

Ítem, fa Joan Nato o són hereu ara Miquel Nato per Morell, fol. 80: I q.

¹⁰ Diccionari CVB: Cadascun dels cèrcols de fusta composts de diverses corbes, els quals reevolten la bota i BSAL. IV. 10 i BSAL XI. 152.

¹¹ Remuda: Dipositada, Dic. CVB.

¹² Rembre: redimir.

Ítem, fa la vidua Galiana ara Esteua Galiana per lo rafal (quitade) : II q.

Ítem, fa Matheu Rexac o Serdà del Pont, ara Joan Soliueres del Pont per les sorts de Morell, fol. 82 : I q.

Ítem, fa Martí Puix o són hereu ara Joan Puix per la Alboraya, fol. 83: II q.

Ítem, fa Miquel Senta Creu, ara Lorens Tia y Pere Martí per lo rafal Malagarba, fol. 85: V q.

Ítem, fa Guillem Cabanelles per lo rafal d'en Cambuix, ara mossèn Pere Vaquer, preuere, ara Gabriel Bartran, dit Rafal stablí lo Rd. Gll. Vaquer, prior, sots als 2 7bre. 1529, lo acta és a la Scruania del Templa y en lo Arxiu fex 10 n° 1 .fol 86: VI q.

Ítem, fa en Sanct Àngel o són hereu per en Guimo Roca, ara Christòfol Vila per lo rafal d'en S. Àngel, fol. 87 : V q.

Ítem, fa Francesc Albertí o Pere Mussa per la sort del Poll, ara Matheu Roger "Estern", fol. 88: I q.

Ítem, fa Joan Martí, temener, per lo figueral. Ara Pere Vila de Formentor y Gm. Campamar "Barbut" y Joan Coueta per los figuerals d'en Tomeuet, fol. 89 : IIII q.

Ítem, fa en Sanct Àngel per les possessions de Gmo. Roca, ara Chrol. Vila per lo rafal d'en Àngel, fol. 90 : III q.

Ítem, fa Miquel Martorell, àlies Carrió per la sort de na Salsona, ara Chrol. Vila per dita sort, fol. 91: II q.

Ítem, fan los hereus de mossèn Caynes, ara Lorens Perpiñà per la sort de mossèn Carles de Antoni Guillo fol. 92 y 106: I q. 3 b.

Ítem, fa Jaume Moscarolles per lo rafal, ara Francesch Moscaroles, are Ffrancina Moscaroles, fol. 93: V q. III b.

Ítem, fan los hereus de Martí Ciffre de Coloña y ara mestre Ciffre per la sua possessió, Vide lib. vila de centèncias fol. 46 p. 2 : II q. III b.

Ítem, fa Simon Lobera o són hereu per la sort de Antoni Miquel, fol. 131: II q.

Ítem, fa dit Simon Lobera o són hereu : II q. III b.

Ítem, dit Simon Lobera o són hereu ara fa les sobredites sinch qrs. Gabriel Cladera per lo seu rafal : I q.

Ítem, fa Gabriel Vaquer o sos hereus ara Martí Ciffre de na Ponsa per la sort de la Coma: II q.

Ítem, fa m^o Brull per la viña de Antoni Seguí consigna al rafal de Malagarba m^o Joanot dez Brull per la viñasa: I q.

Ítem, fa Bonenat Cabanelles per la Torre, ara Francesc Cabanelles per dita possessió: V q.

Ítem, fa Gm. Cànoues per lo alberch Font del Rafal, ara Cosme Riusec per les cases del Poet: I q.

Ítem, fan los hereus d'en Jaume Martorell per lo Camp Roig, ara Joan Martorell, mercader: III q. IIII b.

Ítem, fa Bernat Cladera per Binimaymó, ara Matheu Vila "Fragoa": VIII q.

Ítem, fan los hereus de Benet Vençala, ara Matheu Vençala per lo hort: IIII q.

Ítem, fan los hereus de Matheu Cabañelles: I q. II b.

Ítem, fan los hereus d'en Arnau Moragues: I q.

Ítem, fa en Antoni Castell per la sort d'en Pere Pons, ara Pere Castell, Nauarro: I q.

Ítem, fan los hereus d'en Bernat Andreu, ara Jaume Capdebou y antoni Torandell y Jaume Caymari y la viuda Roca per les sorts de dit Bernat Andreu: VII q.

- Ítem, fan los hereus d'en Guiemo Pons, ara Bernat Çiffre hereu y Joan Vines y Llorens Tià (es quitat dit censal essent Prior mº Marimó en l'any 1565) : III q.
- Ítem, fa Joan Català o Joan Pont ara Berthomeu Marc de Binitiger: II q.
- Ítem, fa mº Brull per la Alcaria del Castell vna q. Ara mº Francesc Brull: I q.
- Ítem, fa Matheu Albanell per vn bosc, ara Joan Corró per les cases de dit Albanell: I q.
- Ítem, fan los hereus d'en Pere Campamar "Negre": ara Pera Ciffra: I q.
- Ítem, fa Bernat Palou de la Pobla, ara Pere Mir de la Pobla per la sort d'en Molinas: I q.
- Ítem, fa Miquel Martorell de Búger, ara Rafel Martorell (quitades): II q.
- Ítem, fa Joan Stela, de Búger: II q.
- Ítem, fa Joan Tartra, de Búger: I q.
- Ítem, fa Berthomeu Bysañes o Sales, ara Perot Ciffre, per les cases de Martí Sales: I q.
- Ítem, fa Gm. Cunill per la viña d'en Rosiñoll: I q.
- Ítem, fan los hereus de Pere Litra, notari per la sort d'en Christòfol que mescla en lo camp, ara les monges per lo camp d'en Litra, fol. 224: I q.
- Ítem, fa Jaume Sureda per los molins, ara Gabriel Bruyet per dits molins, fol. 94: III b.
- Ítem, fa Pere Martorell de Ariant, ara mº Ramon Alamany (és quitat dit censal essent Prior mº Marimó en l'any 1564): II q.
- Ítem, fa Lorens Cabanelles, Botana, ara Joan Botana per la sua possessió de S. Vicent fol. 126 : II q.
- Ítem, fan los hereus de Antoni Serdà de la Plaça per lo rafal de Santuyri, ara mº Joan Cerdà, Fanals, y Joan Olyuer, Pertundo, per dit rafal, fol. 127: I q. III b.
- Ítem, fa mossèn Jaume Cabanelles per lo alberch, ara Joanot Martorell, Xanet, per les cases de Toni Bertran: I q.
- Ítem, fan los hereus d'en Joan Lobera, Beguí, per la sort del Coll d'en Patró, ara Joan Ciffre, Alordes, per dita sort, fol. 134: III b.
- Ítem, dit hereu d'en Lobera, Beguí, per lo Camp d'en Manseny, ara Joan Ciffre, Alordes, per dit camp : II q. (al marge: venut dita terra, pertany al Col·legi)
- Ítem, fa Gabriel Torandell o Matheu Estern per la sort d'en Rexac, ara Antoni Pont per la sort d'en Gm. Poderós: II q.
- Ítem, fa Sent Àngel o són hereu per lo rafal d'en Balaguer, ara Christófol Vila per dit rafal d'en Àngel: VII q.
- Ítem, fa Antoni Quart, Joue, per la sort d'en Frare, ara Joan Quart per la sort d'en Niti Quart: I q. III b.
- Ítem, fa Ramon Viues o Joan Viues per la sort d'en Frare, ara Joan Viues y Joan Sales, Calentina, per dita sort d'en Frare. Fol. 95: I q. III b.
- Ítem, fa Antoni Cànoues, de Moça: VI q.
- Ítem, fa mossèn Franci Desbrull per la possessió de Marina, ara mº Bernat Aulesa per dita possessió. Consta per Capb. en poder de Ant. Jo. Pasqual, not. als 21 Agost 1570 la qual és en al Cab. Mª fol. 84 y est cens és per via de stabliment com ja està dit al prinsipi de aquest llibra, fol. 132 i 133: VIII q III b.
- Ítem, fan los hereus d'en Berthomeu Valentí o Gabriel Vaquer, ara Martí Ciffre de na Ponsa, per les sorts: I q.
- Ítem, fa Thomàs Boy, ara Miquel Mir per la sort de la Capella : II q.
- Ítem, fa Joan Martí, Tomauet, per lo alberch de na Riera, ara Joan Cànoues, Coueta, per les cases de plaça: III q.

Ítem, fa Joan Terrassa per la bota, ara Joan Roger de Alcúdia per dita bota: I q.

Ítem, fan los hereus de la dona Totxa, ara Saluador Mertorell y Joan de Monges. Fol. 113: III q.

Censals de diners consignats per lo dit M^o Baltasar Thomàs en dita transacció a la Casa de la Vge. Maria de Luc. Pollença.

Primo, fa Francesc Malià o son hereu vna liura, ara Gabriel Castell, Balaix, per les cases y corral a S. Miquel de setembre.

Ítem, Jaume o francesc Moscaroles, ara Francesc Moscaroles per lo seu rafal en s. Miquel, ara Steva Moscarolles: V lliures.

Ítem, en Sent Àngel o son hereu, ara Christòfol Vila per lo rafal d'en Àngel a St. Miquel: V lliures VIII sous.

Ítem, Mossèn Francesc Dezbrull per la Alcària del Castell XIII lliures.

Ítem, en Cerdà Gelebert per Gommar, ara Damià Lobera per Binigomar a St. Miquel: III lliures.

Ítem, los hereus d'en Salià, a St. Miquel, ara m^o Joan Mas, candeller: II sous III d.

Ítem, Sebastià Soliueres o Francesch Cabanelles per Vernissa, ara los hereus de Toni Seguí y los hereus de Francesch Cabanelles conobligats, a Nadal: VIII lliures III sous.

Ítem, los hereus d'en Negre, ara Joan Plomer, texidor, per les cases d'en Campamar, Negre, a Ntra. Sra. de febrer, aço és a II de febrer: I lliura X sous.

Ítem, Pere Pont de Fartarix, ara Pere Lobera, Toro, a Nadal: VII lliures III sous.

Ítem, los hereus d'en Lorens Perpiña per lo alberc, ara Antoni Mertorell, Gat menor, del Pou d'en Marí, a St. Miquel: I lliura III sous.

Ítem, Berthomeu Cerdà, Fanals, ara Joan Fanals, per lo hort, a St. Miquel: V sous.

Ítem, Pere Vaquer, ara Bernat Cardona per les cases de Pere Barbara, a St. Miquel, ara Johan Bannasser, conrador: XIII sous.

Ítem, Pere ferragut, ara Joan Sales de na Mascorda, per les cases, a St. Miquel: V sous.

Ítem, Barnadí Sureda o sos hereus II sous VI d. y Antoni Seguí o son hereu II sous VI y Rafel Martorell, Bibi, o son hereu V sous, ara los hereus de Antoni Mertorell, Bibi y Jaume Seguí, Papa y Juan Totxa per les sorts de la Solana, a St. Miquel: X sous.

Ítem, los hereus d'en Pere Martorell de Ariant, ara M^o Ramon Alamany per dita possessió a la festa de Tots Sancts: II lliures

Ítem, lo Hospital dels pobres, a St. Miquel: II sous III diners y maya.

Ítem, Guillem Vençala, ara Gm. Vencala per les sues cases, a St. Miquel: VIII sous.

Ítem, Antoni Verger o son hereu ara Joan Martí, Tonet, per la Coma d'en Verger, a St. Miquel: XVI sous.

Ítem, Joan Roger y Andreu Corró, ara Bernat Roger y Sebastià Nato, Nonell, conobligats, a St. Miquel: I lliura III sous.

Ítem, Miquel Perdigó per lo Alberc, ara les cases de madò Paula, muller que fou de Aloy Costa y ara es muller de Perot Mertorell de Muntaña, a St. Miquel: X sous.

Ítem, los hereus d'en Sentjust per lo alberc, ara Berthomeu Cànoues, texidor de li, per dites cases a St. Miquel: XVI sous.

Ítem, los hereus d'en Joan Puix, ara Antoni Puix, Gatulles, per la possessió, a St. Miquel, ara Steva Puix: VIII sous.

Ítem, los hereus de na Matheua Dordoya o Martí Sales, ara Gaspar Gobies y la dona Borrassa per les cases, a St. Miquel: I lliura IIII sous.

Ítem, Sebastià Suau per lo Alberc, ara mestre Antoni Mas, Sastre, per les cases, a St. Miquel: I lliura XII sous.

Ítem, los hereus de Bernat Ciffre, ara Bernat Ciffre de Coloña per la possessió, a St. Miquel: VIII lliures.

Ítem, Mossèn Brull per lo rafal d'en Soliueres, ara m^o Bernat Anlesa per Marina, a St. Miquel: II lliures

Ítem, los hereus d'en Martí Gelet o Franci Axertell de Alcúdia, ara m^o Miquel Axertell de Alcúdia per lo bosch, a St. Miquel: VIII sous.

Ítem, Cerdà Gilabert per Gommar, ara Damià Lobera per Binigommar, a St. Miquel: VIII lliures.

Ítem, Ramon Viues o son hereu, ara Gm. Campamar, Fallo, a St. Miquel: X sous.

Ítem, Guillem Lompart, Pere Martí, Jaume Cabanelles y Joan Cunill per les cases cremades que llogauen: II lliures, II sous VIII.

Ítem, M^o Salvador Perdigó, pre., per la alqueria de Lanayra. Es quitat: XX lliures.

Ítem, en Campamar de Bocar per la possessió de Bocar, ara Berthomeu Campamar y Guillem Campamar conobligats a St. Joan de Juny: XXXVII lliures. *An ne quitades trenta de las sobre scrites 37 liures.*

Ítem, dits Campamars per dita possessió conobligats a la festa de St. Thomàs apòstol: XXXVII lliures. *An quitades de la sobre dita summe deu liures y no'n poden quitar més, com consta en lo stabliment.*

Censals de oli girats per dit Baltasar Thomàs. Pollença:

Ítem, fa Quillem Marc per Binitiger, ara Berthomeu Marc a S. Andreu, a raó de II sous per cta. : XXXXVIII c^o.¹³

Ítem, fa Sebastià Soliueres, ara Sebastià Soliueres, ara la vidua sa muller a S. Andreu: XXVI c^o.

Ítem, fa Anthoni Delmau per la alcharia de Benetiger dotze quartans de oli pagadors en la festa de Tots Sants, los quals foren vanuts per en Pere Reye e Jaumeta, muller sua, an en Guillem Roquer, segons appar en poder del discret Pere Malià, notari regint les notes del Hospital a XXVI de febrer l'any MCCC sexanta. Las qual foren consignats per Lorens Mulet, net y hereu de la dona Marió, muller d'en Jaume Cabot, qui aquells possehia en la venda que feu al dit Bernat dels dits XII quartans d'oli migensant carta feta en poder del discret Guillem Conill, notari, a vint e vuyt del mes de Juliol l'any MCCCC trenta quatre. Ara los fa Guillem March. *Ara Barth. March, son fill. És la charta en le feix del oli a nombre I.*

Ítem, fa Anthoni Delmau per la Alcharia de Benetiger vint quartans de oli, los quals en Jaume Totxa e Renouarda, muller sua, vaneren al dit Bernat Totxa. Segons consta largament en poder del Discret Guillem Conill, notari ,a XV de octubre l'any MCCCCXXXX. Ara los fa Guillem March. Ara los fa Br^o March, son fill. *És la charta en lo feix del oli a nombre II.*

Ítem, fa Anthoni Delmau per la alcharia de Benetiger quinze quartans de oli, los quals al dit Bernat Totxa vané en Jaume Totxa e Renouarda, muller sua, segons se mostra en poder del Discret Guillem Conill, notari, a XV de deembre k'any MCCCCXXX. Ara los fa Guillem March. *És la charta en lo feix de les ctes. del oli a nombre III.*

¹³ c^o: quartà, mesura de líquids equivalent aproximadament a quatre litres.

Ítem, fa Joan Martí per la Alcharia d'en Aragonès vint e sis quartans de oli, los quals lo dit Bernat Totxa comprà de mans de la Cort Real segons consta en poder del discret Guillem Conill, noytari, a ... del mes de... Any Mill CCCCXXXII. Ara los fa Sebastià Soliueres.

Ítem, fa en Johan Soliueres per la Alcharia de Linars vint qº de oli, los quals Gabriel Lobera e altres vaneren al dit Bernat Totxa segons més largament consta en poder del discret Guillem Conill, notari, a V de octubre l'any MCCCCXXXIII.. Ara los fa Sebastià Soliueres. Ara Christòfol Bosch. Ara los hereus d'en Joan Bosch. *Ara Nicolau Martorell per dot de la sua muller qui fone primer muller de Joan Bosch.*

Censal de garroues:

Primo, fa Anthoni Saguí quinze quintars de garrouas los quals vané al dit Bernat Totxa migensant carta feta en poder del discret Guillem Conill, notari, a XXIII de Maig Any MCCCCXXXV.

Ítem, fa en Pere Ciges set quintars e mig de garroues, las quals vané al dit Bernat Totxa segons més largament consta en poder del discret Guillem Conill, notari, a XXV de Agost l'any MCCCCXXXVIII.

Censals de diners i de forment:

Les coses següents son remisons e quitacions les quals ha fetes lo honor en Bernat Totxa a diuersas personas axí de dinés com de forment, segons per challendaris appar deuall scrits:

Primo, a XXIII noembre MCCCCXXVIII, rame e quita del discret Blay Mir, notari, quatre quarteres de forment censals.

Ítem, a VIII dezembre MCCCCXXVIII, de la Casa de la Almoyna de la vila de Pollença, cinch quarteres de forment censals.

Ítem, a XVII setembre MCCCCXXVIII, de les monges del Puig de Pollença, cinquanta sis sous censals.

Ítem, a XXVII maig MCCCCXXXIII, d'en Anthoni Grua e d'en Anthony Mir, tres quarteres de forment censals.

Ítem, a XXVIII maig MCCCCXXX dos, d'en Luys Tio o de sos hereus, cinch sous censals sobre lo Camp de la Mar.

Ítem, a VII dezembre MCCCCXIII, d'en Francesch Aragonès com hereu d'en Bernat Niel, dues quarteres de forment, les quals lo dit Bernat Niel e muller sua hauien vanudes a la muller d'en Guillem Lobera e lo dit Aragonès hauia comprades de na Christòfora, filla d'en Jaume Mir el qual fonch hereu vniuersal de dita muller del dit Lobera.

Ítem, a nou de maig MCCCC trenta, del honor en Guillem de Pachs, sis quarteres de forment las quals fehia certa part de la Alcharia d'en Vaquer.

Ítem, a XVIII dezembre M Quatresents vint e vuyt, d'en Berthomeu Bisanye, fill e hereu d'en Barthomeu Bisanie, cinch quarteres de forment les quals feya certa part de la Alcharia de Boquer.

Ítem, a XXII noembre MCCCCXXXVII, d'en Pere Déulofeu, Anthoni Déulofeu e de la dona Beatriu muller sua, deu barcelles e cinch almuts de forment los quals rebien sobre vna possessió d'en Miquell Cabanelles àlies Picots en lo terme de Lenayre.

Ítem, a XXV de febrer MCCCCXXXII se mostra com foren quitades o comprades aquelles quatre quarteres e miga de forment, les quals los hereus d'en Johan Renouart rebien sobre la alcharia de Lenayre, de les quals se hauia feta qüestió. E per part e avinença li foren donades tant per lo cens degut com per lo pur caball Quoranta liures e quoranta qrs. forment, lo qual forment valia aquest any, es venya a VIII sous e a deu sous la quartera. E an açó consentiren tots les parts, segons letra proceyda de la Cort de Alcúdia. Andreu Soliuera batle real aquell any.

Compres fetes de possessions e alberchs:

Les coses següents són compres fetes de possessions e alberchs per la Cort com en altra manera per lo honor Bernat Totxa, quondam.

Primo, a XVII Jvny MCCCCXXXIII, comprà de mans de la Cort de la Cassa del Hospital vna sort o pessa de terra la qual solia ésser de mossèn Anthoni de Galiana, cavaller, la qual és al cap de la paret d'en Lobera.

Ítem, a XXII de octubre de MCCCCXXXVII, comprà d'en Pere Bertran vna peça de terra en lo terme de Lenayre anomenada lo Camp de la Mar, francha de cens.

Ítem, a XV Janer MCCCCXXXVII, de mans de la Cort, vna altra peça de terra contigua a la sobredita peça.

Ítem, a XXVI setembre l'any Mill Quatrecentos Quoranta e vn, comprà de mans de la dita Cort la alcharia de Lenayre.

Ítem, a XXIII octubre de MCCCC quorante e set, comprà d'en Jaume Ciffre lo raffall d'en Mulner, contingut a la dita alcharia de Lenayre.

Ítem, a XXVIII Janer de MCCCC trenta e dos, comprà d'en Jaume Tapó lo Raffall de Muntalegre.

Alquaria de Boquer:

Lo dit Bernat Totxa, el V jvny de l'any MCCCCXIII, comprà la alquaria de Boquer d'en Pere Déulofeu e de la dona Blanca, muller sua, la qual dita alquaria la dita dona Blanca possehia per successió hereditària d'en Galceran Totxa, germà seu, qui la tenia per successió hereditària de Pere Totxa, pare seu, el qual Pere Totxa possehia per dot a ell aportat per na Lucia, filla d'en Pere Ricoma, segons appar en lo sponsalici entre aquells fet. E lo dit Ricoma la mitat de dita alcharia hagué de la dona Beatriu, muller d'en Berenguer Batla, segons appar en los stabliments en los alous del Hospital a pridie Challendas decembres MCCCXIII.

La qual alquaria fa vuy los censls següents:

Primo, a la dona Nadala, filla d'en Bernat Gruat vuyt qr. forment.

Ítem, a los hereus d'en Balero: quatre quorteres de forment.

Ítem, a les monges del Puig de Pollença: sis qres. de forment.

Ítem, an en Pere Campos: dues qrs. de forment.

Alquaria de Lenayre:

A XXVI setembre MCCCCXXXVII, comprà la Alcharia de Lenayre de mans de la Cort, la qual alcharia fa los següents censals:

Primo, a la cassa del Hospital del Temple: trenta e dos sous

Ítem, a la cassa de la almoyna de la Vila de Pollença: III qres. de forment

Ítem, a la heretat d'en Clarà o a la dona Fustereta: divuyt qres.

Ítem, a Joan Renovart de Alcúdia: IIII qr. III bar.

Ítem, comprà a Jaume Ciffre e a la dona Blanca, sa muller, lo Raffall appellat d'en Mulnar, contingut a la dita alcharia de Lenayre.

Ítem, comprà de mans de la cort vna pessa de terra en lo terme de Lenayre, contigua al Torrent d'en Abeurador, la qual solia ésser d'en Anthoni Sanguí. Fa setze sous censals a Sor Magdalena Sorribes, monge del Puig de Pollença.

Ítem, comprà d'en Pere Bertran y de Joana, sa muller, vna altra possessió en lo dit terme, contigua a la demunt dita peça de terra francha de cens.

Ítem, posseex la dita heretat vna peça de terra en lo terme de Lenayre contigua al raffal d'en Mulnar, comprada per en Martí Mir, preuere, la qual solia ésser d'en Picots Cabanelles que la comprà de mans de la Cort del Hospital.

Ítem, fonch renunciat per Anthoni Andreu cert dret que pretenia hauer en la dita alquaria de Lenayre.

Rafal d'en Mulnar en lo terme de Lenayre:

A XXIII de octubvrre l'any MCCCC quoranta set, comprà d'en Jaume Ciffre lo Raffall appellat d'en Mulnar en lo terme de Lenayre.

Alquaria de Colònia:

A XXIII de setembre l'any MCCCC quoranta set fonch raturada la alquaria de Colònia e lo Raffall appellat d'en Perdigó, per en Johan Pasquolí al honrrat Bernat Totxa el qual Totxa rebia e dret de rebre hauia sexanta lliures censals les quals li foren vanudes per en Jaume Alzina e sa muller de la illa de Manorcha. La qual alcharia y lo Raffall lo dit Alzina hauia comprade d'en Pere Soliueres e de la dona Sibilia, muller sua e en dita alcharia lo dit Alzina stablí an en Pascual Tio a cens de LX lliures.

La qual alquaria fa los censals dauall scrits:

Primo, a la Cassa del Hospital: dues lliures quinze sous

Ítem, als hereus d'en Berenguer Morgar: trenta quatre sous

Ítem, per m^o Francesch Axeló: VIII sous VIII d.

Ítem, per m^o Loronogo de Marí: VIII sous

Ítem, a n'Arnau Company: Quinze sous.

Alquaria de Miner:

A XVII de setembre l'any MCCCCXXIII comprà la Alquaria de Miner de mans de la Cort de la Cassa del Hospital. Fa los censals següents:

Primo, a la Cassa del Hospital: setanta dos sous

Ítem, an en Francesc dezBrull: sis qrs. tres b. de forment

Ítem, fa an en Francesch Seguí: tretza quorteres de forment

Ítem, fa a las monges del Puig de Pollença: III qr. de forment

Ítem, fa a M. Barart e an en Moretó: VIII qrs. forment

Ítem, lo segon de noembre any MCCCC nou fonch stablerta dita alquaria de Miner an en Joan Martorell, Gratafuní, per en Bernat Miret, preuere, procurador de la dita heretat de voluntat y consentiment del Magnífich m^o Thomàs Thomàs, aquí present, ab lo censal demunt dit, aturant-sí setze liures cens ab entrada de CXXXVII sous.

Ítem, d'altra part reben les dites monges del Puig de Pollença sobre la dita heretat, per general obligació vna quorterera y dos barcelles de forment.

Los Reffals de Muntalegre:

A XXVIII de janer l'any MCCCCXXXII comprà d'en Jaume Rapo dues casses en lo terme de Muntalegre, les quals fan a la Cassa del Hospital miga liura de pebre.

Ítem, a XXV de Agost l'any MCCCC trenta dos comprà d'en Joan Porquer la mitat de vn altre refal en terme de Muntalegre.

Ítem, a XVII de setembre MCCCCXXXII comprà d'en Francesch Cabanelles, curador d'en Francesc Cabanelles fill d'en Bonanat Cabanelles l'altra mitat del dit Raffall. La qual dita mitat fa als hereus d'en Jaume Bay, Laro, vna quorterera de forment censal.

La vinya del Pou Nou en lo terme de Casteyó:

A VIII de janer any MCCCCXIII comprà d'en Matheu Morey vna vinya en lo terme de Questeyó, la qual lo dit Morey hagué de la dona Marió, muller de Martí Julià. La dita Marió aquella vinya comprà d'en Bernat Thomàs e de la dona Blanca, muller sua, qui la comprà d'en Johan Morgat a III de noembre l'any MCCCLXXXVI.

E la qual vinya fa m^o Lorengo de Marí trenta tres sous, però reb e dret de rebra ha sobre la vinya d'en Pere Exartell setze sous e mig en la qual és emphiteste.

Fonch vanuda dita vinya an en Martí Miret, preuere, per lo Magf. M^o Thomàs Thomàs a... de Juny Any MCCCCLXV.

La vinya de las Gondolfas:

A XX de nohembre de l'any MCCCCXXXI comprà vna vinya en lo terme de las Gandolfas de mans de la Cort de la Cassa del Hospital.

E fa dita vinya de cens a la dita casa del Hospital sis sous e onze diners quiscun any.

La Sort d'en Sola:

A XXII de maig MCCCCXXXII comprà vna pessa de terra situada prop la vila de Pollença en lo terme appellat d'en Sola, d'en Blay Muntada, donatari dels bens d'en Jaume Muntada, aui seu, lo qual Jaume Muntada comprà d'en Bernat Sola . Francha de cens, per la qual en Pere Boy hauia entrada ab vna sua possessió e per lo dit Bernat Totxa fonch cambrat ab cert cens que ell hauia del dit Boy.

La Sort d'en Berenguer Lobera:

A VIII de juliol any MCCCCXXXVI comprà vna sorteta en lo terme d'en Sola a Berenguer Lobera e a la dona Coloma, muller sua, francha de cens.

Lo pati deuant la Creu Noua:

Lo primer de febrer l'any MCCCCXXVIII comprà d'en Francesch Munar e de la dona Catherina, muller sua, vn pati dauant la Creu Noua, franch de cens.

Lo alberch de la heretat:

A VIII de Abril l'any MCCCCLXXX tres, comprà d'en Bernat Moretó, merchader e ciutadà de Mallorques, vn alberch situat dins la vila de Pollença, lo qual alberch lo dit Bernat Totxa¹⁴ possehia per successió hereditària d'en Guillem Totxa, pare seu. Lo qual alberch fehia de cens a Francesch Cabanelles XVIII sous que són stats comprats o remuts per lo dit Bernat Totxa, restant franch de cens.

Las Casas prop lo Pont d'en Morgat:

A XXI de Agost l'any MCCCCXXXII comprà de mans de la Cort vnas cassas prop lo Pont d'en Morgat, las quals fan de cens als hereus d'en Vidal quatre sous.

La botiga deuant l'om:

A XXVI de octubre l'any MCCCCXXVIII, còmpra de mans de la Cort del Hospital lo obrador o botiga dauant l'om ensemps ab vna algorfa la qual posseex la dona Riera, contigua al dit obrador. Fa de cens an en Feliu Seguí cinch sous.

La paissa¹⁵ de la Quantí:

Al darrer dia de marx any MCCCCXXXVIII comprà de mans de la cort de la Cassa del Hospital vna paissa en lo terme de la Quantí, la qual fa de cens als hereus d'en Berenguer Morgat VI sous.

Lo alberch qui era d'en Joan Capdebou:¹⁶

¹⁴ Aquí anomena a Bernat Totxa com a propietari de l'alberg i no al dit Bernat Moretó, suposadament venedor del dit alberg.

¹⁵ Païssa: Pallissa, lloc cobert amb teulada per guardar la palla. Dic. CVB.

¹⁶ Com se veurà, aquesta compra i la següent foren fetes pel Magnífic m^o Tomàs Tomàs i no per m^o Bernat Totxo, com s'havia vist fins ara.

A XVI de Abril any MCCCCLXIII lo Magnífich mº Thomàs Thomàs comprà del honor en Francesch DezBrull vn alberch lo qual antigament solia ésser d'en Joan Capdebou.

Fa de cens an en Francesch Cabanelles quatorze sous.

Lo alberch qui era de Bernat Andreu:

A dos de agost any MCCCCLVII lo Mag. Mº Thomàs Thomàs comprà de mans de la Cort del Hospital vn alberch qui solia ésser d'en Bernat Andreu.

Ítem, a VI noembre MCCCCLVIII, lo Mag. Mº Thomàs Thomàs compra de la muller d'en Saluat Comes vn tros de camp d'en Mansey.

De la Vniuersitat:

Censals que la Casa de Luc reb sobre la Vniuersitat de Mallorca girats per mº Baltasar Thomàs, segons apar en la transacció:

Fa la Vniuersitat de Mallorca a XXIII de juny XXXXVI lliures.

La sobredita partida fou quitada per preu de set centes quaranta tres lliures ab la rata de la qual quantitat foren comprades sobre los dos dines per liura de la mercaderia dels strangers cinquanta nou liures deu sos y quatre diners a raó de vuyt per cent. Cau dita partida a XXIII del mes de giner: LVIII liures X sous III d.

Ítem, fa la Vniuersitat a XIII de juliol: III liures

Ítem, fa dita Vniuersitat a XXIII de juliol: XV liures Vi sous VIII diners.

Ítem, fa dita Vniuersitat a XXII de Agost : III liures.

Diversos censals:

Así se mostraran los censals de forment les quals se prenen en Pollença traduïts dels querns manats huy que comptam vint y sis del mes de Janer MDLII per mº Joan Gornals, procurador de la Casa y Convent de la Verga Maria de Luc, los quals són los següents y dits censals són consignats per mº Bathasar Thomàs segons apar en la transacció:

Primo, fa lo rafal de Montalegre, so és Joan Quart, Matheu Roger, Estern, lo rafal de Tomeuet y Jacme Martorell, Roig y altres: trenta duas quarteras.

Ítem, Mº Hieroni Desbrull: tres barcellas

Ítem, la possessió de Almadræ: onze quarteras, so és Matheu Roger, Joue, y Joan Lufriu, Coyó, y Gabriel March y Barthomeu Cànaues y Antony Roque.

Ítem, Jaume Salom de Alcúdia, per Moret: vna quartera

Ítem, Toni Torendel per lo rafal Masot: tres quarteras

Ítem, Antoni Sentenreu per la sort d'en Moner: duas quarteras

Ítem, Joan Nato per Morell: vna quartera

Ítem, Steva Celià per lo rafal: duas quarteras vna barcella

Ítem, Los hereus d'en Serdà dez Pont per las sorts de Morell: vna quartera

Ítem, Michel Cànaues de Mastegera y Pera Martí per lo rafal de Malagarba: sinch quarteras y tres barcelles.

Ítem, Joan Miret per lo rafal d'en Cambuix: sis quarteras

Ítem, Xpofol Villa per lo rafal de Sant Àngel: sinch quarteras

Ítem, Matheu Roger per la sort del Poll: vna quartera

Ítem, Francesch Galuany y Perot Càneues per los figuerals de Tomeuet. Quatre quarteras.

Ítem, Xpofol Villa per la sort de la Salsera: duas quarteras

Ítem, Antoni Guillo per la sort de mº Carles: vna quartera tres barcellas.

Ítem, Francesch Mascarolas per lo seu Rafal: sinch quarteras tres barcellas.

Ítem, Martí Cifre de Colonya per la possessió: duas quarteras tres barcellas.

Ítem, Gabriel Cladera per lo seu rafal: sinch quarteras.

Ítem, March Cifre, de na Ponsa, per la sort de la Coue: duas quarteras.

Ítem, m^o Pera Dezbrull per la vinyasa d'en Toni Seguí: vna quartera.

Ítem, Bonanat Cabanellas per la possessió de Sent Vicens: sinch quarteras.

Ítem, Cosma Riusech per las cases d'es Poet; vna quartera.

Ítem, Joan Martorell àlies Cadeu, per lo Camp Roig: tres quarteras quatre barcellas.

Ítem, Matheu Villa per la possessió de Binimaymó: vuyt quarteras.

Ítem, Matheu Vensala per lo seu ort: quatre quarteras.

Ítem, los hereus de la dona Totxa, Salvador Martorell y Michel de Monges, libertí: tres quarteras.

Ítem, los hereus de Matheu Villa per la possessió d'en Pujol: vna quartera duas barcellas

Ítem, los hereus d'en Moragues, so és Nofre Pons y Antony Senta Creu: vna quartera y vna barcella.

Ítem, Antoni Castell per la sort d'en Pons: vna quartera.

Ítem, Michel Càneus de Masteguera per les sorts d'en Bernat Andreu: set quarteras, so és Alonso des Pich y Jaume Capdebou y altres.

Ítem, los hereus de Guiemo Pont so és Michel Cànaues y Bernat Cifre de Caloya: tres quarteras.

Ítem, Barthomeu March de Binitigà: duas quarteras.

Ítem, Joan Corró per les cases d'en Albanell: vna quartera.

Ítem, los hereus de la dona Campamar, Negra: vna quartera

Ítem, Bernat Serra de la Pobla: vna quartera.

Ítem, Michel Sales per la Casa de Martí Sales, son germà: vna quartera.

Ítem, les monges per lo Cap d'en Littra deuant la Capella: vna quartera.

Ítem, Jaume Sureda per los molins: tres barcellas.

Ítem, los hereus d'en Sebastià Xenet per lo figueral: vna quartera

Ítem, Joan J. Martorell y Michel Cifre son gendra per la possessió de Ariant: duas quarteras.

Ítem, Joan Botana per la possessió de Sent Vicens: duas quarteras

Ítem, Joan Totxa y Hieroni Senals per la sort de Sentuiri: nou barcellas.

Ítem, Perot Xenet Martorell per les cases d'en Toni Bartran: vna quartera.

Ítem, Joan Cifre, Alorde, per lo Cap de la Coue: duas quarteras.

Ítem, dit Cifre Alorde per la sort del Coll de Patró: tres barcellas.

Ítem, Joan Pont per la sort d'en Guillem Poderós: duas quarteras.

Ítem, Xpofol Villa per lo rafal d'en Àngel: set quarteras.

Ítem, Rafel Quillo per la sort d'en Martí Quart: vna quartera tres barcellas.

Ítem, Joan Viues y Sebastià Soliueres per la sort d'en Frara: vna quartera tres barcellas.

Ítem, Pera Terrassa per la bota: vna quartera.

Ítem, los hereus de m^o Hieroni Dezbrull per la possessió de Marina: vuyt quarteras y tres barcellas.

Ítem, Martí Cifre de na Ponsa per les sorts: vna quartera.

Ítem, Toni Mir per la sort de la Capella: duas quarteras.

Ítem, Joan Cànoues, Coueta, per les cases de plaça: quatre quarteras.

RESUMEN

El caballero Baltasar Tomàs, heredero universal de una gran fortuna tanto por parte de su padre Tomàs Tomàs como de su madre Agnés, hija de Bernat Totxo, hace testamento constituyendo heredera universal de todos sus bienes, muebles e inmuebles a la Casa del Colegio de la Virgen de Lluc, como muestra de su cariño y devoción a la misma. Este hecho originó una fuerte querrela por parte de los familiares del testatario, impugnando el testamento, impugnación que no se resolvió hasta que intervino la autoridad papal, dando la razón a dicho Colegio. Con el fin de poder controlar todas las posesiones y los alodios y aranceles que le pertenecían, el citado Colegio recopiló todas las escrituras públicas y privadas en un libro llamado *Capbreu*, en donde se encuentran relacionados todos los bienes y las personas que debían satisfacer, cada año, el precio estipulado por la concesión adquirida, ya fuera por deudas (por haber tomada prestada cierta cantidad) , por el derecho a cultivar las tierras que poseían o por el de habitar en sus casas. Toda esta relación, como puede verse, constituía una considerable suma que permitió al Colegio de la Virgen de Lluc establecer la Colegiata empezar convenientemente las obras del Santuario así como los albergues destinados tanto a los colegiales y alumnos (blauets), como a los peregrinos.

ABSTRACT

The knight Baltasar Tomàs was inheritor of a greater fortune by his branch as well as his mother branch families. His testament named universal inheritress the House and College of Lluc's Verge. This fact bred the opposition of part from his family. The impugnation of the Testament finished with a Pope's intervention in favour of Lluc's Verge. Hence, the aforementioned College registered in a Book of *Capbreu* all the properties, dues and benefits derived from the inheritance, as well as the names and amounts of the people with economic charges and taxes in order to plough or cultivate the lands, or to inhabit the houses . The whole relation, shows a great amount of incomes that allowed the College to erect a Collegiata, initiate the works of the Sanctuary as well as the hospital houses devoted to alumni and collegians, on one hand, and pilgrims, on other.